JUL 7 - 1954

VIENYBĖ

LXVIII M., 26 Nr. 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. LIEPOS (JULY) 2 D., 1954 M. ● KAINA 10c.

DABAR

Neigiamas atsakymas Winstonas Churchilas Vengiame polemikos? 1914 m. birželio 28 d.

JUOZAS TYSLIAVA

Tikrasis prelato M. Krupavičiaus lankymosi tikslas Washingtone buvo — koks?

Kad Valstybės Departamentas pripažintų VLIKą egziline vyriausybe.

Bet buvo gautas neigiamas atsakymas. Ir tai suprantama: Jungtinės Valstybės nenori precedento.

Taip, precedento, kuriuo pirmiausia pasinaudotų labai miklūs politiniams perversmams Pietų Amerikos "lotynai".

Kita vertus, abejotina, ar VLIKas tai paskirčiai būtų tinkamas.

Jo kova su Nepriklausomos Lietuvos Diplomatine Tarnyba užsienyje rodo — ką?

Tai rodo, kad tas Lietuvos partijų atstovų sambūris Vokietijoje nori nutraukti paskutinį siūlą su ta teisine praeitimi, kurią tebepripažįsta Vakarų demokratijos.

***

Graži, ar žinote, gulbės giesmė.

Pirmasis karalienės ministeris Sir Winston sako, kad mes turėtume gyventi taikoje su komunistais.

Didysis britų valstybininkas, kuris anąmet Stalinui padovanojo aukso kardą, dabar, savo amžiaus pavakarėje, dar norėtų pasišnekėti su Malenkovu apie taiką.

Pergyvenęs savo draugus ir priešus — Rooseveltą, Staliną, Mussolinį ir Hitlerį — Winstonas Churchillas, atrodo, bus baigęs savo istorinę misiją tik tada, kai jo šešėlis dar kartą pasirodys Kremliuje.

Bet tai bus tik paskutinis bruožas didžiojo politiko autoportrete, prieš įrėminant ir pakabinant jį ant sienos.

Abejotina, ar pačiai Britų imperijai būtų naudos iš tokios kelionės į Maskvą.

***

Darbininko redaktoriai šoka švento Vito šokį, stengdamiesi įrodyti, kad mes vengiame polemikos, nes, girdi, nepajėgsime atsikirsti.

Atsikirsti — kam?

Juk, įskyrus Darbininką, nė vienas lietuvių laikraštis Amerikoje nepritarė tam "įspėjimui tikintiesiems."

Priešingai, beveik visa mūsų spauda pasmerkė tą neiemtą išsišokimą, kuris Kunigų Vienybės "provincijai" davė tiek pat naudos, kiek ir Maspetho lietuvių parapijai prelato Balkūno agitacija už "kriaučių" kandidatus.

Ir dabar, štai, pranciškonų laikraščio sofistai norėtų, kad mes eikvotume laiką, atsiliepdami tam trupinius pabėrusiojo bambėjimui.

Tik, jeigu jau neturėtume ką veikti.

***

Darbininkas, žinoma, negalėjo likti skolingas ir dėdei J. Ambraziejui, kuris dėl to "įspėjimo" taip pat neigiamai pasisakė.

Girdi, Ambraziejus "turėtų žinoti, kokia buvo Vienybės dvasia, kai administravo, ir kas yra nužudęs kun. J. Žebrį, kokius laikraščius tie žudikai yra skaitę."

Įsivaizduokite, kad šis praeities girioje paleistas šauksmas, su kuriuo dėdė Ambraziejus, žinoma, nieko bendro neturi, atsiliepia dabarties pagiry.

Įsivaizduokite, kad dėdė J. Ambraziejus, šypsodamas anapus savo žilos barzdos, staigiai ima ir paklausia:

O KOKIA DVASIA BUVO DARBININKĖ, KAI ŽEMAIČIŲ KAPITULOS PRELATAS OLŠAUSKAS NUZUDĖ SAVO MEILUŽĘ?..

***

Tai buvo 1914 m. birželio 28 d.

Sarajevo mieste, dabartinėje Jugoslavijoje, jaunas, 20 metų amžiaus, studentas Gavrilo Princip paleidžia du šūvius, nuo kurių krinta Austro-Vengrijos sosto įpėdinis ir jo žmona.

Tai buvo pirmojo pasaulinio karo ženklas. Tai buvo trijų didžiųjų imperijų — Austro-Vengrijos, Rusijos ir Vokietijos — galo pradžia.

Deja, Europos tautų apsisprendimo principai, taip iškilmingai paskelbti Keturiolikoje Wilsono Punktų, kartu su Atlanto Charta ir Keturiomis Laisvėmis, dingo antrojo pasaulinio karo gaisre.

Ir šiandien, lygiai po 40 metų, mes, pavergtųjų tautų sūnūs ir dukterys, tebesiteiraujame:

Nejaugi tos kraujo upės būtų veltui tekėjusios?

ADENAUERIS ŽIŪRI Į MASKVĄ...

Europos Gynybos Bendruomenė tirpsta kaip sviestas saulėje. – Ar Prancūzija pripažins komunistinę Kiniją "de jure"? – Vokiečiai tikisi daugiau laimėti susidėdami su Sovietų Rusija...

(Vienybės korespondento Europoje)

●

Prancūzija žaidžia su ugnimi...

Taip bent tvirtina tarptautinės politikos stebėtojai, žiūrėdami į naujojo Prancūzijos vyriausybės pirmininko Mendes-France veiksmus, kuriems prancūzai komunistai, visą laiką buvę opozicijoje, dabar nesigaili aplodismentų.

Ir kyla klausimas, ar kartais Mendes-France netaps Prancūzijos Benešu?..

Naujasis prancūzų vyriausybės pirmininkas Mendes-France, kuris kartu yra pasiėmęs ir užsienio reikalų ministerio portfelį, visą laiką po karo buvusi krikščionių demokratų rankose, prisistatydamas parlamente, žadėjo iki liepos 20 dienos Indokinijoje padaryti taiką.

Laiko nedaug, tai jis nuskubėjo į Šveicariją pasimatyti su Kinijos ministeriu Chou En Lai, priimdamas jį Prancūzijos ambasadoje ir tuo komunistinę Kiniją pripažindamas "de facto". Po šio žingsnio, reikia laukti, kad Prancūzija pripažins Kiniją ir "de jure".

Po pasitarimo su Chou En Lai, Mendes-France parodė didelį optimizmą.

— Mano susitikimas su Chou En Lai buvo "nuoširdus ir aiškus", jog leidžia tikėtis "laimingo progreso Genevoje".

Šis Mendes-France optimizmas grindžiamas dviem kinų ministerio nusileidimais:

1. Laos ir Cambodia klausimai bus atskirai sprendžiami nuo Vietnamo.

2. Prancūzija nebus priversta tuojau pat kraustytis su savo kariuomene iš tų dviejų kraštų.

Deja, kiti sunkumai kliudo susitarti, būtent:

1. Chou En Lai nežadėjo, kad komunistai pasitrauks iš Laos ir Cambodia, nes oficialiai jie vis tvirtina neperžengę tų dviejų kraštų sienų.

2. Chou En Lai reikalauja, kad Laos ir Cambodia duotų formalų pasižadėjimą nepasirašyti jokio "agresijos pakto".

Ką vadina Chou En Lai agresijos paktu? Gi paprasčiausią diplomatinį ryšį su Washingtonu...

Ar šių dviejų dalykų neužtenka, kad būtų galima matyti, kiek maža optimizmo, jog liepos 20 d. bus pasirašytos paliaubos.

Dabar beveik tikras dalykas, kad Europos Gynybos Bendruomenė, kaip ji buvo numatyta Paryžiaus sutarty, prancūzų parlamente nebus ratifikuota ir todėl ją reikia laikyti mirusia.

Mendes-France stengiasi rasti pakaitalą, kuris sutaikintų šio plano šalininkus ir priešininkus, bet tai tik bus "erzacas" ir nebus efektingas.

Spaakas, trijų Benelux užsienių reikalų ministrų vardu, buvo išsiuntinėjęs kvietimą susirinkti Paryžiaus sutartį pasirašiusiems į konferenciją apsvarstyti Europos Gynybos Bendruomenės ratifikavimą, bet jokiu būdu nėjieškoti pakaitalų.

Šis kvietimas iš Prancūzijos pusės buvo atmestas. Mendes-France sako, kad dabar nelaikas svarstyti šį klausimą, nes jis užsiėmęs Indokinijos problema, kuri Prancūzijai esanti svarbesnė.

Daug kas baiminasi, kad Mendes-France vairuojama Prancūzija nepasuktų Maskvos keliu. Ar komunistai šį kartą nebalsavo už jį? Ar komunistų organas L'Humanite negarbina Mendes-France, tvirtindamas, kad jis einas teisingu keliu į taiką? Prisibijoma, kad Prancūzija pasitrauks iš Atlanto pakto.

Pamirštama, kad norint būti neutraliu reikia būti stipriu, gi šiandieninė Prancūzija yra silpna. Gi siūlomas neutralizmas yra ne kas kita, kaip pasukimas Maskvos keliu, bendradarbiavimas su sovietais, arba pirmas žingsnis į liaudies respubliką.

Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueris, dėl tokios prancūzų politikos pradeda nerimauti, ypač kai jis visą savo politiką buvo pagrindęs Europos Gynybos Bendruomenės planu. Dabar jis įsitikino, kad lošė ant blogo arklio ir jam gresia pavojus prarasti didžiąją dalį savo prestižo.

Adenaueris galvoja, kad jei prancūzai šią vasarą neratifikuos sutarties, tai reikia laikyti šį projektą mirusiu.

Jo padėtis yra tiek pašlijusi, kad susidarė opozicija net jo paties partijos viduje.

Anglai įsitikinę, kad reikia ieškoti priemonių patenkinti Vokietiją, nes, kitaip, ji ims žvalgytis į Maskvą.

Bėda, kad vokiečiai jau žiūri į Maskvą.

Ar šiomis dienomis Adenaueris neturėjo slaptų pasitarimų su Sovietų Sąjungos užsienio reikalų viceministru Kuznecovu, kuris, aišku, į Bonną atvyko su Malenkovo ir Molotovo palaiminimu?

Ar Adenauerio finansų ministras Schaeffer, reikalaudamas išplėsti prekybą su Sovietų Sąjunga nepareiškė? —

"Amerikiečiai negali apsieiti be mūsų, bet mes turėsime daugiau naudos, susidėdami su Sovietų Rusija. Prancūzija nebevaidina jokios rolės Europoje. Dar Anglija gali kiek kliudyti. Bet su Maskvos pagalba mes rasime būdų ją neutralizuoti."

Ar Adenauerio teisingumo ministras dr. Dehler, grįžęs iš Genevos, nepasakė? —

"Sovietinis blokas vyrauja Genevos diskusijose ir netrukus Sovietų Rusija su Kinija paslims pasaulio vadovybę. Reikia, kad Adenaueris suprastų šį istorinį posūkį. Ar mes leisime kitiems užbėgti už akių? Ar visa Vokietija netrokšta gerų santykių su savo galingu kaimynu?"

Tarptautinės politikos stebėtojai tvirtina, kad Bonnos Vokietija palengva atsiskiria nuo "Atlanto sistemos" ir įsijungia į rusų — kinų žaidimą.

● **Prancūzijos premjeras Mendes — France žada pasiųsti specialų pasiuntinį į Vakarų Vokietiją. Būtų diskutuojamas Europos saugumo planas.**

● **Atsistatydino Guatemalos prez. Arbenz. Valdžią perėmė pulkininkas Diaz. Šis ,tevaldė vieną dieną. Šiuo metu Guatemalos vyriausybei vadovauja pulkininkas Effego H. Monzon. Jis nori tartis su sukilėliais.**

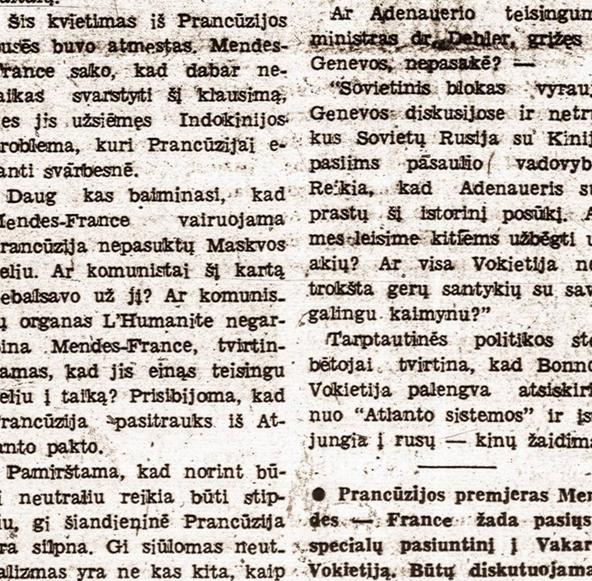

Prezidentas Eisenroweris sveikinasi su naujais kongresmanais, E. Ross Adair, rep. iš Indiana ir John J. Rhodes, rep. iš Arizona, naujųjų kongresmanų pagerbimo vakarienės metu Washingtone.

Lietuvos laisvinimo reikalais Valstybės Departamente lankėsi delegacija. (Iš kairės): ALT iždi. M. Vaidyla, ALT sekr. dr. P. Grigaitis, VLIKo pirm. prel. M. Krupavičius, ALT narys A. Rudis, Valst. Sekr. padėjėjas L. T. Merchant, ministeris P. Žadeikis ir ALT pirm. L. Šimutis. Kairėje matomas dail. A. Galdiko paveikslas "Rūpintojėlis", kurį delegacija paliko įteikti Valstybės Sekretoriui John Foster Dulles.

New York Public Library 476 Fifth Ave.

Politrukų lydimi

LIETUVIAI KREPŠININKAI BUVO ATVYKĘ Į ITALIJĄ

Tai Butautas, Senkus, Petkevičius ir Kulikauskas. – Deja, šie sovietų krepšinio komandos nariai buvo stropiai saugojami. – Romos lietuvių mėginimas su jais pasikalbėti. – Sportininkų išvaizda.

(Vienybės korespondento Italijoje)

●

Į Italiją buvo atvažiavę sovietų krepšininkai, kurių tarpe buvo ir keli lietuviai: Butautas, Senkus, Petkevičius ir Kulikauskas. Jie žaidė krepšinį su italais Milane, norėjo žaisti ir Romoje, bet italų vyriausybė neleido, todėl sportininkai buvo labai nepatenkinti.

Romos lietuviai, sužinoję iš italų laikraščių, kad sovietinėj komandoj yra ir lietuvių, norėjo su savo tautiečiais susipažinti, kaip tai yra įprasta daryti, kada atvažiuoja žaidikai iš laisvų kraštų.

Du Romos lietuviai nuėjo į stotį, paskui į viešbutį, bet buvo jiems nuolat sakyta, kad lietuvių sportininkai išsisi, nežiūrint to, kad visą laiką buvo matyti sportininkai vaikščiojant. Kad atkreiptų lietuvių dėmesį, romiečiai garsiai kalbėjosi lietuviškai. Išgirdę, du iš sportininkų lyg krūptelėjo ir vienai akimirkai sustojo, bet neatsigrįždamį tuoj nuėjo toliau.

Sovietų komanda visą laiką laikėsi daikte. Juos, lyg kalinius, nuvedė į artimą restoraną pavalgyti, iš kurio jie vėl kompaktine mase sugrįžo į viešbutį. Tokiu būdu laike keturių valandų kantraus laukimo romiečiams kontaktuoti lietuvius nepavyko. Tačiau, už poros valandų užėjo į viešbutį Jūsų korespondentė, mokanti rusiškai. Ji tuoj pradėjo kalbėti su sportininkais, iš kurių sužinojo, kad visi sportininkai rengiasi autobusu apžiūrinėti miestą. Jai kalbant su sportininkais, kaip iš po žemės atsirado nesportiškos išvaizdos, mažo ūgio, matyti politrukas, kuris susidomėjo ko ponia nori ir kodėl interesuojasi lietuviais, o ne, pav., gruzinais. Mes lietuvių neslepiam, pasakė nekantrjai politrukas, bet jie ilsisi. Bet korespondentė nenorėjo nusileisti ir palaukė kol visi sportininkai susirinko, tada vėl paklausė kuris jų yra lietuvis. Jai galų gale buvo nurodytas vienas, kuris kad ir atsakė į pasveikinimą lietuviškai, bet kalbėti nenorėjo ir šiurkščiai murmtelėjo, kad pasikalbėti galima su vyresniuoju ir pats energingai nužygiavo autobuso link. Netrukus pasirodė ir kitas lietuvis, matyti einąs lietuvių grupės politruko pareigas. Tai buvo veidai jų grubūs, apsirengimas prastas, švarkai per dideli, batai daugiausia guminiai, vietoj valizėlių, jie kelionėj vartoja maišus ir pan. Bet keisčiausią įspūdį darė, tai jų baimė kalbėti su svetimais, baimė laisviau žvilgterėti į žmogų, baimė papasakoti apie savo kraštą. Net po 36 metų to nežmoniškai griežto auklėjimo, suristo su baisiu teroru, sovietai bijo laisvai paleisti savo aveles, užaugintas tame komunistiniame rojuje. Matyti, bijo, kad kuri nors tų avelių nepasuktų į laisvę ir nepanorėtų pasilikti pas tuos baisiuosius kapitalistus. Gal bijo, kad neatskleistų teisybės, kurią sovietai taip stengiasi paslėpti. Vienu žodžiu keista, kad po 36 metų komunistinio režimo sovietai nepasitiki savo auklėtiniais ir laiko juos kaip kalinius.

APLINK PASAULĮ

● **Vietminh sukilėliai puolė lėktuvų bazę netoli Haiphong, Raudonosios upės deltoje, bet buvo atmušti prancūzų dalinių.**

● **Prancūzijos prez. Rene Coty paskelbė, kad artimiausioj ateity įvyks svarbūs pasitarimai su JAV. Bus sprendžiamos Azijos ir Europos saugumo problemos.**

● **JAV atmetė Sovietų Sąjungos kaltinimus, kad buvo sulaikytas sovietinis tankeris Tuapse prie Formozos.**

● **Dalai Lama ir Panchen Lama (dvasiniai Tibeto vadovai) rugpiūčio mėn. lankysis Pekine. Jie pakviesti Raudonosios Kinijos vyriausybės.**

● **Guatemalos sukilėliai praneša, kad jie atakavo Zacapa miestą, kuris esąs raktas į sostinę.**

● **Buvusio prez. Trumano sveikata kiek susilpnėjusi, bet rimto pavojaus nėra, kaip praneša dr. Graham.**

● **Kariniai JAV ekspertai samprotauja, kad Irakas turįs būti Vidurinių Rytų tvirtovė prieš Sovietų agresiją.**

● **Churchillis iš Washingtono išvykstą į Kanadą.**

● **Pranešta, kad Pietų Vietnamo kariuomenė pasiekė didelių laimėjimų prieš komunistus.**

● **Pirmadienį Laguardia aerodrome užregistruoti 904 pakilimai ir nutūpimai. Tai naujas rekordas.**

● **JAV sargybiniai laivai pasirodė Centr. Amerikos vandenyse.**

● **Honan provincijoje, Kinijoje, įvyko stiprus žemės drebėjimas.**

● **Raudonosios Kinijos premjeras Chou En Lai lankys Indiją ir Burmą.**

● **JAV politinė laikysena pernelyg jausminė, skelbia anglų darbo partija.**

● **Naujasis Prancūzijos premjeras Mendes — France, apibūdinamas kaip patyręs teisininkas ir intelektualas, sugebąs metodiškai išstudijuoti svarbias problemas.**

● **Shen Chang Huan (antrasis nacionalistinės Kinijos valstybininkas), pareiškė, kad Vakarai stengiasi suvienyti Korėją ir Vokietiją ir nori suskaldyti Indokiniją.**

● **Sukilėlių lėktuvai bombarduoja Guatemalos sostinę.**

● **Pravda rašo, kad "reikia sustiprinti Indijos ir Raudonosios Kinijos draugystę. Tai esą svarbiausias taikos išlaikymo faktorius Azijoje."**

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ ŽINIOS

LOS ANGELES, CAL. — V. Beliajus, šiuo metu gyvenąs San Diego, Calif., turį paruošęs angliškai lietuviškų legendų knygą. Jis pasišovęs dar šiais metais šią knygą išleisti. Knyga bus gausiai iliustruota, iliustracijos jau nupieštos. Ši legendų knyga bus spausdinama Lietuvių Dienų spaustuvėje. Šiuo metu čia spausdinamas ir V. Beliajaus redaguojamas ir leidžiamas folkloro ir lituanistikos bei tautinių šokių žurnalas Viltis. Šiame angliškai leidžiamame žurnale V. Beliajus visad daug vietos skiria lietuviškiems reikalams. Žurnalo prenumeratoriai daugiausiai yra kitataučiai.

— Amerikos Lietuvių Bendruomenės reikalais Lietuvių Dienų birželio numeryje duodamas pasikalbėjimas su ALB LOK pirm. prel. J. Balkūnu. Tame pačiame numeryje rašo: dr. M. Brakas, dr. P. V. Raulinaitis, Dr. P. Daužvardis, M. Katiliškis, kan. M. Vaitkus, A. Rannit ir kiti. Telpa virš 50 aktualių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo. Metinė prenumerata 4 dol. visame pasaulyje. Administracijos adresas: 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

— Vinco Ramono Kryžiai angliškai jau baigiami spausdinti. Knyga netrukus atiduodama rišyklon. Anglų kalbon šį romaną išvertė LD red. M. C. Stark. Knygą leidžia LD leidėjas A. Skirius.

— Birželio liūdnieji įvykiai buvo paminėti visų trijų Pabaltijo tautybių kartu birželio 12 d. Patriotic salėje. Šiais metais paminėjimui vadovavo estai. Meninėje programoje pasirodė ir lietuviai: solistė Florence Korsak padainavo porą lietuviškų dainų, taip pat porą dainų padainavo Br. Budriūno ved. šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras. Šiuos įvykius paminėjo tą pačią dieną ir lietuvių radijo valandėlė. Puikią kalbą pasakė Br. Raila.

J. P.

RUOŠIAMASI PADĖTI PROF. M. BIRŽIŠKAI

LOS ANGELES, CAL. — Šiame mieste jau ketvirti metai gyvena prof. Mykolas Biržiška, vienas didžiųjų gyvųjų lietuvių tautos veteranų, Nepriklausomybės akto signataras, žymiausias lietuvių literatūros ir kultūros istorijos tyrinėtojas, buvęs Vilniaus Universiteto rektorius. Profesorius šiuo metu jau baigia 72 metus amžiaus, bet nenuilstamai tęsia toliau savo mokslinius darbus, daug ras- ir bendradarbiauja įvairioje spa- oje.

Prof. M. Biržiška

Materialinė profesoriaus ir jo žmonos padėtis tačiau yra nelengva. Įvertindama jo didžius nuopelnus lietuvių tautai, Los Angeles lietuvių kolonija vieningai sutarė suorganizuoti didesnę talką sutelkti parama senatvėje. Nutarta šiuo reikalu netrukus viešai kreiptis į Amerikos ir Kanados lietuvių visuomenę. Kolonijos visuotiniame susirinkime išrinktas specialus komitetas su Jonu Uždaviniu priešakyje. Komiteto nariai — K. Lukšys, dr. P. Pamataitis, kun. J. Kučingis, M. Aftukienė ir Liet. radijo programos direktorius Br. Gediminas. Komitetas dar numatyta papildyti. Taip pat sudaryta ir spaudos komisija iš vietos žurnalistų.

Tikimasi, kad šios plačiai organizuojamos parama vajus atkreips reikiamą lietuvių visuomenės dėmesį ir duos gražių vaisių.

LIETUVIŲ PRAMONĖS ĮMONĘ APLANKIUS

PHILADELPHIA, PA. — Birželio 19 d. Krometal Manufacturing Corp. savininkas Mykolas Dumša savo gražioje rezidencijoje suruošė bendradarbiams, tarnautojams ir darbininkams tradicinį išvažiavimą, kuriame be kitų svečių dalyvavo Lietuvos vicekonsulas A. Simutis, su iš Argentinos metalo pramonės studijoms atvykusiu broliu Alfonsu Simučiu. Dumša pakvietė svečius apžiūrėti jo dirbtuvę. Darbo metu ir pats asmeniškai per porą valandų aprodinėjo ir smulkiai aiškino visą mechanizuotos darbo eigos procedūrą. Svečias iš Argentinos ypatingai stebėjosi darbo racionalizacija, planuodamas neviena gamybos pagerinimo metodą įgyvendinti jo ir pusininko Mirono vadovaujamoje sraigtų gaminimo dirbtuvėje "Simir" Buenos Aires.

Kitas dalykas, kuris lankant Dumšos dirbtuvę metėsi į akis, tai jos lietuviškumas — visur girdima lietuvių kalba. Svarbiausios to priežastys — pati dirbtuvė Dumšos buvo įsteigta 1922 metais ir jo rankomis išauginta į didžiulę įmonę ir kad jis savo bendradarbiais pirmoje eilėje mėgsta pasirinkti lietuvius. Pažymėtina, kad šiandien didžiąją pusę jo įmonės personalo sudaro Lietuvos okupacijos pasėkoje Amerikoje atsidūrę lietuviai, kurių neviena jis yra globojęs ir visaip parėmęs. Šios per kintą darbininkų turinčios įmonės gaminiai plačiai paplitę ne tik Jungtinėse Valstybėse, bet neretai siunčiami ir į užsienį — Pietų Ameriką ir net Afriką.

Šiandien metalo baldų gamybos srityje yra didoka konkurencija ir net toje pačioje Philadelphijoje vienas didelis fabrikas dėl užsakymų stokos turėjo sustabdyti darbą, tuo tarpu Dumša sunkiai pajėgdamas vykdyti gaunamus užsakymus yra verčiamas didinti gamybą, kuriam tikslui baigia statyti pusės milijono dolerių vertės dirbtuvę, ir ją tikisi paleisti į darbą dar šiais metais, tuo atžymėdamas savo amžiaus šešiasdešimt penkių metų sukaktį. Dumša aiškina, kad užsakymų gausumas eina iš to, jog jo dirbtuvė sugeba pagaminti geresnį produktą už žemesnę kainą.

Šios didžiulės įmonės vadovavimo darbe Dumšai padeda jo sūnus Stanley ir žentas.

Rep.

SKAUTŲ STOVYKLOS

Šiuo metu skautiškasis jaunimas pradeda stovyklų sezoną. New Yorko skautai šiais metais savo stovyklos nerengs, bet vyks į bendras, kitur organizuojamas stovyklas, iš kurių pažymėtinos dvi: studentų skautų stovykla ir visiems Atlanto pakraščio skautams stovykla.

JUBILIEJINĖ ASS STOVYKLA

Rudenį, spalio 16 d. sukanka 30 metų, kai Vytauto Didžiojo U-te buvo įkurta Stud. Skautų draugovė. Vėliau ji davė pradžią Stud. Skaučių Draugovei ir Stud. Skautų Korporacijai Vytis. Abu vienetai sudaro Akademinį Skautų Sąjūdį, kuriam šiuo metu vadovauja fil. sktn. dr. Milda Budrienė.

Šią vasarą ASS atžymės savo 30 m. sukaktį specialioje stovykloje, kuri vyks liepos 2 — 5 d.d. netoli Detroito, Kanados teritorijoje. Bus stovyklaujama puikiame kanadiečių skautų parke ant Erie ežero kranto — prie Wheatly miestelio. Ta vieta pasiekiama iš Detroito 3-ju keliu. Šioje stovykloje dalyvaus ASS nariai iš JAV ir Kanados, o taip pat ir jų svečiai iš JAV ir Kanados, o taip pat ir jų svečiai.

Stovyklos reikalus tvarko specialus sekretoriatas, kuris pasiekiamas adresu: L. Griškelytė, 14867 Wildemere St., Detroit 38, Mich. Stud. skautės ir vytiečiai laukiami su skubiais pranešimais apie dalyvavimą šioje stovykloje.

RYT. PAKRAŠČIŲ STOVYKLA

Į šią stovyklą kviečiami visi skautai (ir skautės) nejaunesni 12 m. (pereitam pranešime buvo neteisingai pažymėta 14 m. riba). Stovyklos adresas: Camp Child, Mannomet, Mass. (10 mylių nuo Plymoutho). Vieta labai graži — pušynas, didelis ežeras, netoli jūra, gaunami laiveliai, palapinės, lovos ir daug kito inventoriaus. Stovyklos laikas nuo rugpiūčio 28 iki rugsėjo 7 d. Vienam asmeniui stovyklos mokestis 15 dol. dviems šeimos nariams — 25 dol. Stovykla vyks skautiško darbo nuotaikoje. Visi stovyklautojai bus suskirstyti skiltimis. Stovyklos viršininkas — ps. A. Banevičius. Dvasios vadovas — kun. A. Steponavičius. Ten pat rugsėjo 5, 6, 7 d.d. vyks skautų vyčių sąskrydis. Norintieji vykti į šią stovyklą skautai, skautės registruojasi pas savo vienetų vadovus iki liepos 15 d., sumokėdami 5 dol. Visais stovyklos reikalais kreiptis į A. Banevičių, 257 E Street, Boston 27, Mass.

Po lėktuvo nelaimės Georgia valstybėje, F. I. Morgan vis dėlto dar pajėgia šypsotis. Greta jo sėdi žmona.

IŠLEIDŽIAMAS SIMANO DAUKANTO BŪDAS

Spaudos atgavimo 50 metų sukaktiės proga išleidžiama Simano Daukanto "Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių". Knyga leidžiama fotografiniu būdu, kantojant 3 laidą, kuri buvo paruošta mūsų pirmojo tautinio istoriko 70 metų mirties sukakčiai paminėti (Sakalas, 1935).

Ją redagavo J. Talmantas. Knyga apima šiuos skyrius: 1. Būdas lietuvių, kalnėnų ir žemaičių, 2. Tikyba senovės lietuvių, 3. Rėda senovės lietuvių, 4. Karyba senovės lietuvių, 5. Prekyba senovės lietuvių ir 6. Lietuvių pinigai senovėje. Be to, knygos gale yra pridėtas Simano Daukanto raštų žodynėlis. Knyga turi 394 psl., Simano Daukanto portretą, A. Jamulaitienės piešt.

Būdą senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių leidžia Vytautas Saulius, kuris ligi šiol jau yra išleidęs keletą grožinės literatūros knygų, pasižymėjęs savo išorės dailumu.

Knygos išleidimui palengvinti ir spausdintinų egzempliorių skaičiui nustatyti pradedama rinkti prenumerata, kuri buš renkama tik iki š.m. rugsėjo 1 d. Rugsėjo mėnesio pabaigoje knyga išeis iš spaudos. Prenumeratoriams knyga kaštuos tik 3 dol. Neužsiprenumeravusiems ji kaštuos 4,50 dol. Knygos gale bus pridėtas prenumeratorių sąrašas.

Visi, kurie nori būti šios knygos prenumeratoriai, prašomi rašyti leidėjui šiuo adresui:

Vytautas Saulius,
812 W. 33rd St.,
Chicago, Ill.

Asmenys dėl kurių nors priežasčių negali ar nenori iš anksto sumokėti prenumeratos mokesčio, savo laiške pažymi, kad knygą išpirks apdėtu mokesčiu.

Visi prenumeratoriai yra prašomi aiškiai ir tiksliai užrašyti savo vardą, pavardę, adresą ir pašto zonos numerį.

IŠVEŽTŲJŲ IR ŽUVUSIŲJŲ DĖL LIETUVOS LAISVĖS MINĖJIMAS

MANCHESTER, Anglija. — Birželio 6 d., vykstant Lietuvių Rezistencinėzs Santarvės Europos padalinių Atstovų Suvažiavimui, Manchesteryje įvyko išvežtųjų ir žuvusiųjų dėl Lietuvos laisvės minėjimas.

Minėjimą jungtinėms pastangoms surengė DB Lietuvių Sąjungos Manchesterio Apygardos Valdyba, DBLS Manchesterio skyrius, Manchesterio Lietuvių Socialinis Klubas ir LRS Manchesterio Apygarda.

Rengėjų komitetą sudarė: p. Kuzmickas — DBLS Manchesterio Apygardos ir Manchesterio skyriaus pirmininkas ir p. J. Bendorius — Lietuvių Rezistencinės Santarvės Manchesterio Apygardos įgaliotinis.

Minėjimas pradėtas pamaldomis Sisters of Notre Dame nuotaikingoje bažnyčioje, kuriom suėjo didžiulis pulkas Manchesterio lietuvių visuomenės. Pamaldas atlaikė ir gražų, progai pritaikintą pamokslą pasakė kun. Kamaitis.

Po pamaldų Manchesterio Lietuvių Socialiniame Klube įvyko iškilmingoji minėjimo dalis. Skliditai Manchesterio lietuvių visuomenės prisigrūdusioje salėje minėjimas prasidėjo. Kuzmickas — DBLS Manchesterio Apygardos pirmininkas — trumpais ir kietais žodžiais apibūdinęs šio minėjimo prasmę, reikšmę ir lietuvių išeivių uždavinius. Didelį įspūdį klausytojams padarė prof. S. Žymanto paskaita, apsčiai iliustruota autentiškais dokumentais ar jų ištraukomis. Literatūrinėje dalyje savo kūrinius skaitė F. Neveravičius — Laiškas Broliui — poetinė Tautos Legenda — ir V. Slaitas — eilėraštį — "Mano Lietuva". P. Babicko eilėraštį gražiai paskaitė mažametė deklamatorė.

Bendra klausytojų nuomonė, minėjimas buvo tiek įspūdingas, jog ilgai pasiliks atmintyje.

Šis minėjimas yra ryškus pavyzdys, kaip, esant geraj valiai ir nuoširdiems norams, įvairios lietuviškos organizacijos gali našiai bendradarbiauti ir pasiekti gražių bei naudingų savo bendradarbiavimo vaisių.

Manchesterio pavydys sektinas ir kitoms lietuviškos išeivijos kolonijoms.

G. P.

GENOCIDO PARODA

S. BOSTON, MASS. — Liepos 3 d., šeštadienį, 3 val. po pietų, atidaroma baisiųjų žudynių ir trėmimų paroda.

Fotografijomis ir dokumentais bus parodyta visos bolševikų žiaurybės ir priemonės, kuriomis jie tuos žiaurumus vykdė.

Parodoje bus ir nepriklausomo Lietuvos gyvenimo vaizdų.

Paroda įvyks Am. Lietuvių Tautinės Sąjungos namuose, 484 E. Lourth St.

Paroda atdara kasdien nuo 10 val. ryto ligi 9 val. vakaro.

Baigsis liepos 11 d.

Rengia Am. Liet. Taut. Sąjungos skyrius.

I. V.

A. Kamenjarin Real Estate

Įsteigta 1914 m.
Paskolos — Nuoma — Apdrauda
Safety Deposit Boxes
Lietuviams žinoma įstaiga
3042 Wentworth Ave.
Chicago 16, Ill.
Tel. CAlumet 5-4663

ONAI VILEIŠENEI

mirus, jos vaikams, Alenai Devenienei, Ritai Lenktaitienei, Petrui ir Kazių Vileišiams, su šeimomis, reiškia gilią užuojautą

GALINA IR ALGIRDAS LEONAI

JUCUS SISTERS RESTAURANT

Stasys Jucus, Vedėjas
(Lakūno Dariaus brolis)
Atdara visą naktį.
(47th St. ir Ashland Ave.)
1608 W. 47th STREET, CHICAGO, ILL.
LAfayette 3-9670

PHILADELPHIA, PA.

MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvanijos Universiteto

PETER DAVIDONIS
VYNAI — LIKERIAI — ALUS
2327 Brown Street Philadelphia, Pa

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA
Tel. PO 5-9566

TRAUN'S BAR
AUGUST TRAUN, Sav.
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA
Tel. PO 5-2785

KARLONAS Funeral Home
Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 9-1181

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
1730-2 E. Moyamensing Ave.
Philadelphia, Pa.
Tel. Howard 8-0596

QUALITY MARKET
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.

A. MIEŽIS
ALUS, DEGTINĖ, VYNAS
2207 N. 2nd STREET,
PHILADELPHIA, PA.
REgent 9-4156

THOMAS MATAS
REAL ESTATE
81 Fo- Street
Waterbury, Conn.

TURITE VAIKŲ, AR TURIT JIEMS

LIETUVOS ISTORIJĄ?

Ši knyga tik dabar išėjo iš spaudos. Be jos negalite apsieiti namuose, jei norite savo vaikus supažindinti su savo krašto ir savo tautos praeitimi.

Knygą parašė istorikė Dr. V. Daugirdaitė-Sruogienė. Ji taikoma mūsų lituanistinėms mokykloms, bet lygiai įdomi ir visiems, besidomintiems Lietuvos praeitimi. Knyga didelio formato, 200 psl., gausiai paveikslėota, su Vytauto Didžiojo laikų Lietuvos žemėlapiu, įrišta į kietus viršelius. Kaina — 3 dol. Užsakantiems knygą didesniais kiekiais daroma nuolaida. Užsakymus ir pinigus siųskite:

TERRA
748 WEST 33rd STREET, CHICAGO 16, ILL.

BŪKITE SVEIKI

Draugui ir sau sveikatos knygą—vadovas

kurią parašė ir jau išleido Dr. Steponas Biežis. Šioje knygoje aprašoma suprantama lietuvių kalba svarbieji sveikatos išlaikymo dėsniai: kaip būti sveiku ir ilgai gyventi.

Ši svarbi knyga privalo rastis kiekvienoje lietuvių šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su prisiuntimu. Tuojau užsisakykite. Užsakymus siųskite knygos autoriui:

DR. S. BIEŽIS, 3241 W. 66 Place, Chicago 29, Ill.
Telefonas—Republic 7-7868.

John Baltaduonis
FRANKFORD AVENUE
CAFE
1700 Frankford Ave.,
PHILADELPHIA, PA.

J. MARKIEWICZ AND SONS, Inc.
Tel. LOcust 2-9229
Laidotuvių Direktoriai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2-nd Street Tel. DE 4-5136
PHILADELPHIA PA

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Popiar 4110
PHILADELPHIA, PA.
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė gražį koplyčia, erdvi salė su baru, pakeliuipgiems suteikiama nakvynė — viskas sermėgiuose. Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visuose reikaluose suteiksime patarnavimą.

REZISTENCINĖS SANTARVĖS EUROPOS PADALINIŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS

Birželio 5 — 6 dd. D. Britanijoje, Manchesteryje įvyko LRS Europos Padalinių Atstovų suvažiavimas. Posėdžiai vyko Manchesterio Lietuvių Socialinio Klubo patalpose. Suvažiavime dalyvavo 52 atstovai iš Bradfordo, Birminghamo, Buxtono, Londono, Manchesterio, Nottinghamo, Oldhamo, Paryžiaus, Prestono ir Rochdalės padalinių.

Pirmosios suvažiavimo dienos posėdį pradėjo LRS Manchesterio Apygardos įgaliotinis J. Bendorius, tarės pasveikinimo žodį.

Darbo prezidiuman buvo išrinkti: J. Bendorius — pirmininku, F. Adamonis ir D. Banaitis — sekretoriais.

Suvažiavimą žodžiu sveikino: LRS Vyriausiojo Komiteto pirmininkas S. Kuzminskas, Lietuvių Bendruomenės D. Britanijos Krašto Valdybos atstovas V. Strimas — Krašto Valdybos vardu, D. Britanijos Lietuvių Sąjungos Centro valdybos atstovas prof. S. Žymantas — Centro Valdybos vardu ir LRS V. K. narys bei Prancūzijos LRS atstovas J. Masiulis — LRS Paryžiaus padalinio vardu.

Sveikinimus ir linkėjimus raštu atsiuntė: Lietuvos Diplomatijos šefas min. S. Lozoraitis, Lietuvos Įgaliotasis Ministeris Londone B. K. Balutis, Lietuvių Bendruomenės D. Britanijos Krašto Tarybos pirmininkas kun. J. Gutauskas, Lietuvių Bendruomenės Vokietijos Krašto Valdybos pirmininkas P. Zundė, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Vyr. Valdybos pirmininkas Stp. Vykintas, LRS Amerikos Krašto Komiteto pirmininkas dr. P. Pamataitis, LRS V. K. narys ir Vokietijos LRS atstovas K. Drunga, LRS V. K. narys B. Raila ir eilė kitų asmenų.

Pirmosios suvažiavimo dienos posėdžio darbotvarkė buvo išbaigta V. K. vicepirmininko prof. S. Žymanto pranešimu tema "Iseitasis Lietuvių Tautos kovos kelias nepriklausomybę kuriant ir jos netekus, ir Lietuvių Rezistencinės Santarvės paskirtis pastaraisiais tos kovos laikais" bei diskusijomis pranešimo ribose.

Antrosios suvažiavimo dienos posėdis, prasidėjęs po pamaldų ir išvežtųjų bei žuvusiųjų dėl Lietuvos laisvės minėjimo, buvo darbo pobūdžio posėdis.

Skaityti trys pranešimai: V. K. nario K. Drungos apie mūsų išeivijos vidaus politinius santykius, V. K. vicepirmininko prof. S. Žymanto apie LRS santykius bei jų ryšį su kitomis lietuviškomis organizacijomis išeivijoje ir V. K. nario, Europos reikalams sekretoriaus F. Neveravičiaus organizaciniais LRS klausimais.

Po diskusijų, reikalų ir iškeltųjų klausimų aptarimo suvažiavimas visais balsais priėmė rezoliuciją. (Dedama atskirai. V. R.).

Be to, suvažiavimas padarė eilę nutarimų, kurių svarbesnieji yra šie:

Turint galvoje tebere šiamas lenkų pretenzijas į Vilnių bei Vilniaus Kraštą, būtina sustiprinti aiškinamąją ir politinę akciją tarptautinėje plotmėje ir rimtai rengt's ateičiai, kad būtume pasirengę lenkams sprendžiamuoju momentu šį klausimą keliant.

Kadangi LRS nariai daro savo įnašus į Tautos Fondą, reikalauti, kad T. F. būtų visuomenės kontrolėje ir kad jo atskaitomybė būtų teikiama viešai.

Siekti glaudžiai bendradarbiauti su visomis lietuviškomis organizacijomis, dirbančiomis Lietuvos laisvei, ypač su rezistencinio pobūdžio organizacijomis. Esamą ir mezgamą bendradarbiavimą stiprinti ir plėsti.

Aktyviai dalyvauti kultūrinėje veikloje drauge su kitomis organizacijomis. Kiek klausimo apie D. Britaniją — pirmoje eilėje su D. Britanijos Lietuvių Sąjunga.

Laikydamas, kad jaunosios kartos išeivijoje auklėjimas lietuviškoje patriotinėje dvasioje yra vienas svarbiųjų visuomeninių ir tautinių mūsų išeivijos uždavinių, suvažiavimas su pasitenkinimu konstatuoja PLB Vokietijos Krašto Valdybos ir Gimnazijos Vadovybės didelės svarbos toje srityje darbą — Vasario 16-os Gimnazijos įsilaikymą, jos plėtimą bei gerinimą. Šimto kito jaunųjų lietuviškųjų širdžių auklėjimas lietuviškoje dvasioje, apsaugoj mas jų nuo išnykimo savo Tautai svetimoje aplinkoje, daugumos jų ištraukimas iš nepavydėtinų stovyklinių fizinio bei tautinio skurdo sąlygų — yra darbas, kuris pats savaime šaukiasi lietuviškosios visuomenės ne vien pritarimo, bet, svarbiausia, ir visokeriopos įmanomos paramos.

Suvažiavimas kviečia visus LRS narius pagal išgales remti šį taurų lietuvišką darbą.

Suvažiavimas paveda Vyr. Komitetui eiti prie draugiškumo susitarimo su estų ir latvių atitinkamomis kovinėmis organizacijomis, plečiant ir stiprinant jau turimus su tomis organizacijomis santykius.

Suvažiavimas pripažino būtinumą įsteigti specialųjį LRS fondą pagrindinei darbo sričiai.

Šiam fondui pradėti čia pat susirinkimas pasisakė LRS narių tarpusavio solidarumo reikalu, pabrėždamas jo lemiamą reikšmę LRS darbe, ir pareiškė nusistatymą, kad kiekvienas LRS narys, patekęs į nelaimę, kaip tai yra buvę praeityje, taip ir ateityje bus visokeriopai organizacijos visumos remiamas.

Suvažiavimas išsiuntinėjo sveikinimus visiems jį sveikinusiems ar linkėjimus atsiuntusiems asmenims bei organizacijoms ir, be to, dar šiems: Lietuvos Įgaliotajam Ministeriui Washingtone P. Žadeikiui, Amerikos Lietuvių Tarybai ir per ją visiems Amerikos lietuviams, LRS Garbės nariui prof. M. Biržiškai, LRS Vyr. Kom. vicepirmininkui dr. J. Vebrai, LRS Amerikos Reikalams Sekretoriui S. Mackevičiui.

Suvažiavimas baigtas Tautos Himnu.

G. P.

KODĖL OPPENHEIMERIS NEPATIKIMAS ATOMINĖMS PASLAPTIMS

Aštuonias savaites pilkame ir mažame kambary, Washingtono laikinajame pastate, kybojo sunkiai išsprendžiamas klausimas. Jis painiojo kiekvieną, kuris įeidavo pro duris.

Plonas ir kampuotas vyras, šaltom mėlynom akim, desperatiškai kovojo, nors ir galėjo garbingai pasitraukti.

40 žymiųjų atominių specialistų suvažiavo iš toliausiųjų kampų, kad paliudytų apie J. R. Oppenheimerio charakterį.

Galimas daiktas, jų įtarimai savo kolegai buvo pagrįsti baime, kad ir jie patys netaptų įtarti.

Už arklio pavidalo stalo sėdėjo trys piliečiai: W. V. Evans, 71 metų, chemijos profesorius emeritas iš Loyola universiteto Chicagoje, T. Moryan, 66 metų, sėkmingai pasitraukęs iš biznio ir G. Gray, 45 metų, iš North Carolina universiteto, buvęs Armijos sekretorius.

Aštuonias savaites jie skaitė bylas, studijavo FBI raportus, klausinėjo liudininkus.

Ir vieną dieną jiems teko atsakyti į klausimą: ar J. R. Oppenheimeris, kuris kūrė pirmąją pasaulyje atominę bombą prieš dešimtį metų, dabar turi būti neprileistas prie ypatingųjų informacijų, nes tai būtų rizikinga JAV saugumui?

Chemikas su panieka atsakė "ne". Kiti du — "taip".

**

Šis "taip" buvo sunkiai ištartas. Jis pareiškė, kad Oppenheimeris šiuo metu nelojalus ir darbą Sovietų Sąjungai. Nuosprendžio dalyviai pažymėjo Oppenheimerio "augštą atsargumo laipsnį ir gebėjimą išlaikyti vitališkas paslaptis."

Dr. J. Robert Oppenheimer, Institute for Advanced Study Princeton, N. J., direktorius, Atominės Energijos Komisijos pripažintas "lojaliu piliečiu", bet nepatikimu atominėms paslaptims.

Nuosprendis buvo lapai atsargiai suredaguotas. Jame pažymėta, kad Oppenheimerio elgesys ir santykiai kelia rimtų rūpesčių saugumo sistemai. Ir buvo apgailestauta, kad Oppenheimeris nevisiškai atviraį liudijo komitetui.

**

Daugumos nuosprendis apsvaigino Oppenheimerį, nors jame ir buvo pažymėtas jo lojalumas.

Prisimintina, kad pereitų metų gruodžio mėn. jis perdavė administracijos kaltinimus spaudai. Kartu Oppenheimeris atpasakojo savo asmeninį gyvenimą, kuris turėjo išaiškinti jo praeities klaidas.

Į apklausinėjimą Oppenheimeris atvyko su keturiais advokatais ir savo draugų paliudijimais apie jo būdo teigiamas ypatybes. Bet Gray komitetas šiuos liudijimus atmetė.

Pradžioje komitetas nagrinėjo senus kaltinimus, kuriuose Oppenheimeriui buvo prikištas santykiavimas su komunistais per jo žmoną, brolį ir gimines, nes pastarieji vienu laiku buvo partijos nariai. Tai įvyko šešis metus prieš tai, kai Oppenheimeris perėmė vadovybę atominės bombos projektui 1943 metais.

Buvo surasta, kad daugumas tų kaltinimų — tiesa, nes ir pats Oppenheimeris pavaizdavo save "aktyviu bendrininku ir pakeleiviu."

Komitetas sutarė dovanoti praeities ryšius dėl sekančių priežasčių:

Kai Oppenheimeris perėmė Manhattan projektą, jis nutarė, kad jo santykiavimas su komunistais nesutaikomas tuo metu, kai jis tarnauja valdžiai.

Komitetas turėjo ellę liudijimų, kad Oppenheimeris ištikimai tarnavo savo tėvynei vėlesniaisiais metais.

**

Ko gi komitetas negalėjo dovanoti Oppenheimeriui?

Jis ir toliau susitikdavo su tokiais savo draugais, kurie buvo įtariami turį komunistinę praeitį.

Labiausiai išgarsėjęs yra Haakon Chevalier, prancūzų literatūros žinovas, kurį Oppenheimeris artimai pažinojo prieš karą Californijoje. Chevalier buvo žinomas kaip sovietų konsulato San Francisco agentas. Jis bandė išgauti iš Oppenheimerio atominės programos detales. Oppenheimeris aštriai atmetė Chevalier prašymą, bet jis nepranešė apie šį šnipinėjimo bandymą per šešis mėnesius. Tik daug vėliau Oppenheimeris pasiryžo painformuoti Armijos saugumą apie savo bičiulio kėslus.

Keisčiausia, kad ir po to pranešimo, Oppenheimeris susitiko su Chevalier. Pereitų metų gruodžio mėn. Oppenheimeris ir žmona pietavo su Chevalier Paryžiuje.

Komitetas nusprendė, kad nesvarbu apie ką buvo kalbėta. Ir nesvarbu, kad Oppenheimeris tikina, jog Chevalier nebe komunistas. Bet jo praeitis puikiai žinoma. Ir todėl Oppenheimerio negalima prileisti prie slapčiausiųjų informacijų.

Buvo diskutuojami ir Oppenheimerio santykiai su dr. E. U. Condon, kuris buvo National Bureau of Standards šefas.

Investigacijos komitetas jį pavadino "vienu silpniausiųjų grandžių" JAV apsaugos grandinėje.

Kai Oppenheimeris dirbo Californijos universitete, jis įtaisė į laboratoriją jauną fiziką G. R. Lomanitz, kuris buvo komunistuojantis. 1943 m. jis buvo pašauktas į karluomenę. Tuo laiku vyko Condono ir Oppenheimerio susirašinėjimas. Oppenheimeris aštriai protestavo dėl Lomanitz paėmimo į kariuomenę savo laiškuose Condonui ir bandė sugrąžinti Lomanitz.

Condono pavardė vėl iškilo 1949 m., kai Oppenheimeris liudijo prieš komunistuojantį fiziką dr. B. Peters. Tada Condon parašė Oppenheimeriui piktą laišką, apkaltindamas jį išprotėjimu ir draugystės išdavimu.

**

Įdomiausia visoje šitoje neaiškioje istorijoje, tai Oppenheimerio požiūris į vandenilio bombą. Jo elgesys sukėlė nepasitikėjimą.

Kai 1949 metais AEC komisionierius L. Strauss pasiūlė kuo skubiausiai gaminti vandenilio bombą, Oppenheimeris smarkiai priešinosi, motyvuodamas nemoralumu ir politiniai nepageidaujamu žygiu.

"Superbomba niekad neturi būti pagaminta", rašė Oppenheimeris.

Kai 1950 metais prez. Trumanas leido gaminti vandenilio bombą, Oppenheimeris jau nepriešstaravo ir net neatsisakė kooperuoti.

Dr. Edward Teller (viršuje) fizikos profesorius Californijos universitete, ir William L. Borden, Kongresinės Atominės Energijos Komisijos narys, pareiškė, kad vandenilio bomba galėjusi būti pagaminta prieš ketverius metus, jei tam projektui nebūtų priešinęsis dr. J. R. Oppenheimeris.

Komitetas pareiškė, kad atominių ginklų gamybos varžybose su Rusija Oppenheimerio opozicija suvilkino laiką, nes jis buvo labiausiai patyręs mokslininkas. Tad, nors ir neapkaltindamas Oppenheimerį nelojalumu, komitetas rado, kad JAV apsaugos interesai buvo paliesti.

Komiteto narys Evans gynė Oppenheimerio elgesį. Evans tikino, kad mokslininkas nekenkė vandenilio bombos išsivystymui.

Evans jį pavadino naiviu, bet doru ir teisingu žmogumi. Tiesa, Oppenheimeris kai kada blogai sprendė, bet dabar jis nuoseklesnis nei 1947 metais. Būtų netikslinga jį pasmerkti ir sunaikinti jo karjerą.

Oppenheimerio advokatai argumentavo, kad jo abejonės kilo iš širdies ir dvasios kompleksų.

Jų nuomone, išmintingas mokslininkas ieškojo lygsvaros tarp ofenzyvos ir apsisaugojimo, tokį pavojingą ginklą begaminant.

KADA AŠ NUSIVYLIAU POETU

Jis tikrai atrodė, lyg poetas. Augštas, garbiniuotais plaukais ir sukauptais veido raumenimis. Jis elegantiškai dėstė savo ilgas kojas. Neperdaug sulenkdamas per kelius, iš jėto jas prilipindamas prie šaligatvio plytų ir vėl atlipindamas. Buvo malonu stebėti jo žingsniavimą. Jis kėlė manyje pasitikėjimą pasaulio harmonija.

Tiesa, jo veido raumenys! Jie buvo taip prasmingai sugrupuoti, kad atrodė, poetas nuolatos svarsto gilius kosmogoninius klausimus. Aš net įtariau jį filosofija. Prasivėrusios lūpos galėjo paskelbti ką nors triuškinančio, atidengiančio. Neoegzistencializmą, neotomizmą, visvien ką.

Tačiau, kai poetas prabildavo, sakinjai išsiliuogdavo paprasti:

— Popiet lis.

Arba:

— Onulė perkepė antį.

Aš užmiršau jums paaiškinti, kad visa vyko Vokietijoje, stovykliněje eroje. Onulė turėjo gerbėją. Gerbėjas spekuliavo ir pajėgė savo damai atvežti lauktuvių anti. Kai gerbėjas apsilankydavo poeto kambary, pastarasis tardavo:

— Einu į komitetą. O jūs čia paflirtuokite. Ir neperkepk anties, Onule.

Ir poetas palikdavo porą bent dvejetai valandų.

Antis perkepdavo. Onulė pakeisdavo batelius šlepetėmis, o gerbėjo kaklaraiščio mazgas būvo iš naujo, stambiau, perrištas, ir iškrakmolytų marškinių apikaklė kiek suglamžyta.

Aš netikėjau, kad tie sakiniai, kuriuos ištaria poetas, būtų tiksli jo minčių išraiška. Tuo laiku, aš persiskaičiau psichoanalitinių knygų, ir galvojau, kad pats banaliausias žodis turi labai įdomų pamušalą. Aš net tikėjau: banalumas — didėjęs išminties.

Vieną kartą, mudu ėjome vokiško miestelio šaligatviu. Vidury gatvės stovėjo policininkas ir tvarkė judėjimą. Poetas staiga nužingsniavo į policininką, rankoje laikydamas cigarečių dėžutę.

Jis pasiūlė rūkymą. Policininkas ištraukė cigaretę ir atidavė pagarbą.

— Mane čia visi pažįsta. Reikia palaikyti santykius, — paaiškino man poetas. Ir nusišypsojo, lyg kūdikis, kuris žaidžia su savo kojomis.

Aš mėgau šį jo švelnų vaikiškumą. Poetai turi būti vaikiški, kad galėtų rašyti vaikiškas eiles.

Pirmą kartą nusivyliau poetu kirpykloje. Aš varčiau žurnalus, o jį kirpo. Ir, kai baigė, kirpėjas net neatsiklausęs, pradėjo raityti replėmis jo garbanas.

"Jos dirbtinės! Viešpatie, jos dirbtinės!" suspurdėjo karti mintis.

Ir, tą kartą, aš išdrįsau paklausti kaip jis rašo savo eiles. Žiūrėjau į poeto sudėtas garbanas, o jis, atsikosėjęs, dėstė:

— Tai lyg atnašavimas. Pirmiausia, aš sutvarkau stalą. Žinai, trupiniai, sūkių kaulai. Onulė skundžiasi širdim. Ir — užkloju stalą švaria staltiese, kurią atsivežiau iš Lietuvos. Ir tada... vaikštau aplink stalą. Vaikštau, vaikštau, ir vis nedrįstu prisėsti. Tai nėra paprasta. Atsisėsti ir rašyti eilėraštį!

Vienas mano draugas, kuriam papasakojau apie šią poetinę uvertiūrą, pastebėjo:

— Todėl ir negali prisėsti, nes nežino ką rašyti.

Bet aš neperdaug pasitikiu savo draugu. Jis — cinikas.

Vis dėlto, po kirpyklinio įvykio, pradėjau įdėmiai skaityti poeto eiles. Ir jos man pradėjo nebepatikti. Kiekviena strofa buvo švari, lyg toji staltiesė. O ant staltiesės nebūvo nieko.

Jei ant jos gulėtų trupiniai arba sūkių kaulai? — pagalvojau.

Ši mintis man pasirodė antipoetiška, ir aš ją nuvijau.

Viena suptatau. Žavėjausi poeto eilėmis, kol žavėjausi jo garbanomis.

Mudu nebesusitikdavome.

A. Šk.

PRISIMINĖ PAVERGTUOSIUS

Europos Tarybos Patariamasis Seimas gegužės 28 d. priėmė rezoliuciją sovietų pavergtų kraštų reikalu. Konstatavęs, kad sovietai nerodo geros valios pavergtiesiems kraštams grąžinti laisvę, E. T. Patariamasis Seimas pareiškia, kad sovietų pavergtųjų kraštų nepriklausomybė ir demokratinė laisvė yra bendras uždavinys visoms tautoms abipus geležinės uždangos, nes tai yra tikros ir patvarios taikos pagrindinė sąlyga. Seimas laukia tos dienos, kada sovietų pavergtieji kraštai vėl sudarys laisvos europinės bendruomenės integralią dalį. Simpatijos bei solidarumo jausmo vedamas seimas pasižada panaudoti visas savo pastangas padėti sudaryti tokią tarptautinę padėtį, kuri įgalintų pavergtuosius atgauti laisvę.

● Vicepreziden tas Nixon pareiškė, kad Achesono užsienio politika privedusi prie Kinijos praradimo. Jei Kinija likty nacionalistinė, tai nebūtų nei Korėjos karo, nei dabartinės krizės Indokinijoje.

SENIEJI IR NAUJIEJI LAIKAI IR KUNIGAI

Grįžta laikai, kurie pradžioje šio amžiaus atsižymėjo labai žiauria netolerancija, boikotu, niekinimu ir kruvinais puldinėjimais tų, kurie drįso kitaip galvoti, negu lietuvių kunigai galvojo, ir tą grįžimą aiškiai parodo naujųjų kunigų puolimas ir boikotas savaitraščio Vienybės. Kurie norite matyti tuos laikus tikrus ir palyginti juos su dabartiniais, įsigykite knygą ŠLIUPTARNIAI, kurioje jie labai vaizdingai aprašyti. 652 psl., kieti viršeliai, kaina tik 3 doleriai. Rašykite: Dr. Alg. Margeris, 3325 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

ATITAISYMAS

Priimant telefoninį pranešimą apie Onos Vilkienės mirtį ir vėliau paskubomis apie tai rašant, įsibrovė viena mažas nedrąsumas. Ten buvo pažymėta, kad velionė gyvenusi pas vaikus. Faktiniai, Ona Vilkienė visą laiką, su trumpomis išimtimis, gyveno tik pas mirties pas savo dukterį ir žentą, Ritą ir Joną Lenkauskius Stamford, oCnn.

EXTRA DIVIDEND
LATEST QUARTERLY INTEREST — DIVIDEND
(JULY 1, 1954)
2½% Per Year
Plus Extra ¼% Per Year
DEPOSITS MADE ON OR BEFORE JULY 15 WILL DRAW INTEREST FROM JULY 1, 1954.
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to $10,000.
THE Kings County SAVINGS BANK
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Member Federal Deposit Insurance Corporation

TALKOS LEIDINIAI PALIEKA PĖDSAKUS LIETUVIŲ LITERATŪROJE

1. Igno Šeinaus RAUDONASIS TVANAS, sukėlęs sensaciją danų, suomių ir švedų skaitančioje visuomenėje, mums bus tol aktualus, kol mūsų tėvynė bus raudonojo tvano apsemta. Su Stepo Zobarsko įvadu apie autorių. 327 pusl. Kaina $3.50.

2. Juozo Paukštelio KAIMYNAI, premijuotas romanas, vienas iš gražiausių veikalų moderniškoje lietuvių literatūroje, vaizduojąs laisvos Lietuvos jaunuolių meilės dramą. 4 spalvų viršelis. 236 pusl. Kaina $2.50.

Abi knygas užsakant pas leidyklos įgaliotinį — tik $5.

TALKOS įgaliotinio adresas:
Mr. Stepas Zobarskas, 85-42 91 St., Woodhaven 21, N. Y.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established 1886

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher

Editorial and Business Office:
412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 4-0802

Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn N. Y.

Subscription Rates:
Advertising Rates on Application
CANADA and other countries $6.00
USA per year $5.00

VLIKo DELEGATAS

Paskutiniame Eltos biuletenyje (Nr. 16) ir toliau rasoma apie Lietuvos atstovą Bonnoje, atstovaujantį Lietuvos Respubliką. Tuo tarpu vokiečių spauda, kurią ta pati Elta iki šiol citavo, kalba apie Lietuvių Komiteto delegatą. Rimtesnė spauda net ji ir delegatu nevadina, o tik ryšininku. Atrodo, pretendentai į valstybės vyrus nenori matyti skirtumo tarp tų dviejų sąvokų. Užvirę tą košę, sluogsniai dabar tvirtina, kad ir paneigimo nebuvę. Žodžiu apsimeta naiviais.

Vokiečių spaudoje paskelbtas toks paaiškinimas:

Kaip tuo reikalu iš atitinkamos Vokietijos Federalinės Respublikos Vyriausybės įstaigos yra pranešama, minimojo lietuvių komiteto rašto reikalu iš Respublikos Kanclerio pusės nusistatymo iki šiol dar nebuvo pareikšta. Savaime suprantama, kad Vokietijos Federalinė Vyriausybė nepripažįsta Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą, ir Vokietijos Federalinėje Respublikoje gyvenantieji baltai, latviai ir lietuviai, nelaikomi pabėgėliais iš Sovietų Respublikos, kas jau seka iš (tų valstybių tautinių) pasų pripažinimo. Tačiau tas faktas pats savaime neapima ir tų valstybių vyriausybių tremtyje pripažinimo. Tą prasme, VLIKo atstovo delegavimas negali tad būti vertinamas kaip diplomatinės atstovybės įsteigimas."

Ar nepakankamai aišku?

Elta gi vartoja jau nuděvėtą argumentą: "prisidengiant institucijomis, kurių jokie Lietuvos įstatymai nenumato". Kam ji tai taiko — VLIKui? Juk jis, lygiai kaip ir Lietuvos okupacija, jokiais įstatymais nebuvo numatyti. O jei tai taikoma Diplomatijos Šefui, VLIKas su juo nekartą tarėsi ir pasirašė protokolus, taigi, logiškai galvojant, reikia tą savo partnerį vadinti vardu, o nevartoti mistikos.

Ir vėl ta pati Elta iš "tikrų šaltinių" patyrė "žinią" apie tariamąjį Diplomatijos Šefo protestą Bonnoje. Ta "žinia" davė pagrindą lietuvių spaudai iš degtuko priskaldyti vežimus.

Kam gi Diplomatijos Šefui protestuoti ?Jei kas turi protestui pagrindą, tai tik Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vokietijoje. Iki šiol inž. Zundė sumaniai ir sėkmingai santykiavo su Vokietijos valdinėmis įstaigomis ir štai dr. Karvelis iš jo paveržė tas funkcijas. Bet jei Zundei reikės protestuoti arba net daryti atitinkamas išvadas, pasiūlant perimti ir kitas Bendruomenės pareigas, tai, spėjama, jis padarys VLIKe, o ne Bonnoje.

Paprastai, agentūros perduoda žinias, o išvadas daryti palieka skaitytojams. Elta, pranešdama apie tą nebūtą protestą, pastebi: "...esamomis sąlygomis tai žalinga ir Lietuvos prestižui ir laisvinimo reikalui". Šventi žodžiai! Bet kodėl juos skelbti visam lietuviškam pasauliui, jei jie turėjo būti apmąstyti čia pat, Reutlingene, prieš darant bet kokius žygius Bonnoje.

Lietuvos Valstybė juridiniai egzistuoja. Tebeegzistuojančiai valstybei nedera tenkintis tuo, kas gaunama arba kas jai pakišama. Čia VLIKas ir pažeidė Lietuvos prestižą, sutikęs pasitenkinti LIETUVIŲ KOMITETO DELEGATU. Taip lengvabūdiškai nedera elgtis. Tai ne diplomatinis, o dramblio elgesys porceliano sandėlyje.

Lietuvos bylai pakenkta, perduodant savo vidujinį ginčą su diplomatais Vokietijos vyriausybei išspręsti. Su Vokietija dar reikės tartis dėl sienų, karo ir okupacijos nuostolių. VLIKas panaikino Revendikacijos Tarnybą. Gal tad Bonnai, kuriai paliktas šio klausimo sprendimas, būtų naudingiau turėti beteisį "delegatą" turint savo galioje ne tik jį, bet ir tuos, kurie jį atsiuntė.

Išvadoje, Lietuvos prestižas reikalauja dr. Karvelį laikyti tik VLIKo delegatu, bet ne daugiau.

LAIŠKAI IŠ CHICAGOS

PELKIŲ ŽIBURĖLIO ŠVIESA

Apie Anto Mikainio balą, jos likimą ir jos priešginybę Pelkių Žiburėlį. – Graži Šviesos Sambūrio ir Margučio radijo talka. – Programa, kurios klauso visi Chicagos lietuviai.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Bala vadinosi Anto Mikainio knyga. Tai buvo labai panašios pavardės Lietuvos pasiuntinybės Berlyne tarnautojo atsiskaitymas su tėvyne. Nelaimės — vokiečių okupacijos — metu. Lietuvą jis prisiminė kaip balą, o daugumą jos gyventojų kaip purvažmogius. Tos knygos, išleistos vokiečių kalba, tikrasis tikslas buvo įrodyti skaitytojams, kad lietuviai patys nemoka tvarkytis ir reikalingi vokiečių "ordnungo". Sunku pasakyti kiek tūkstančių egzempliorių tos knygos buvo paskleista — buvo infliacijos laikai ir kiekvienas niekis buvo laikomas tinkama bevertei markei investuoti gėrybe. Karui pasibaigus vieną egzempliorių užtikau tolimam Bavarijos užkampyje. Tai buvo vienintelė beletristinio pobūdžio knyga visame kaime. Ir vienintelis žinių šaltinis apie Lietuvą.

Laimė, kad knyga buvo parašyta labai nevykusiai. Reikėjo nemažai kantrybės, kad ją ištisai perskaičius. Tokiu būdu reikia tikėtis, kad ją iki galo perskaitė nedidelis žmonių skaičius. Ir tie patys greičiau blogą nuomonę susidarė ne apie Lietuvą, bet apie autorių — tikrą balos produktą.

Lietuvių visuomenė tos knygos pasirodymą sutiko be didesnio susijaudinimo. Buvo svarbesnių reikalų. Autorius, knygai pasirodžius, nuvyko į Lietuvą, buvo priimtas Vietinės Rinktinės Vado gen. Plechavičiaus, gerai pavaišintas ir tas valšes aprašė karams skirtame iliustruotam žurnale "Das Signal".

***

Šią nesmagią istorijėlę kažkodėl prisiminiau išgirdęs Pelkių Žiburėlio vardą. Tačiau tik vardai panašūs. Po jais slypi visai skirtingos intencijos ir turinys. Pelkių Žiburėlis vardu Chicagos Šviesos Sambūrio skyrius Margučio radijo klausytojams kas sekmadienis pateikia ištraukas iš dailiosios mūsų literatūros, trumpai ir tiksliai aptaria ištraukos autorių, ją įrėmina tinkama muzika.

Pavadinimas Pelkių Žiburėlis neišplaukė iš nuomonės, kad esame kilę iš balos, bet greičiau iš pažiūros, kad mūsų kultūrinis ir politinis gyvenimas yra įstrigęs į gerokai klampų liūną, tačiau ir gūdžią naktį niūriose pelkėse kartais pasivaidena žiburėliai, liudiją kažkieno gyvybę, žadiną vilti ir gražius prisiminimus.

Tokių literatūrinių valandėlių idėja kilo prieš porą metų minint Bali Sruogą. Kodėl negalima taip, kaip per tą minėjimą buvo padaryta su Sruoga, padaryti ir su kitais mūsų rašytojais? Ir sekmadienio popietę per radiją patiekti jų kūrybos, kiek apsnūdusiam (nuo savaitės darbo ir, galbūt, medžiaginės gerovės) tautiečiui nemokamai stačiai į namus? Balio Sruogos duktė Dalia Bylaitienė, visuomenininko Petro Jurkšto ir Šviesos Sambūrio, kuriam abu priklauso, talkininkaujami griebėsi darbo. Artistai mielai sutiko bendradarbiauti, o Margučio, turinčio gražių tradicijų kultūriniame darbe, bosas Vanagaitienė davė brangiai kainuojantį radijo laiką.

Per pusę metų, iki vasaros atostogų, Margučio klausytojai, o taį reiškia beveik visi Chicagos lietuviai, gavo progos susipažinti ar atnaujinti pažintį su B. Sruoga, V. Krėve, S. Zobarsku, K. Binkiu, J. Biliūnu, J. Maironiu, V. Kudirka, L. Pelėda, J. Kaupu, J. Vaižgantu, H. Nagiu, V. Mačerniu, Vienuoliu, A. Katiliškiu, A. A. Vaičiulaičiu, K. Inčiūra, A. Baranausku, P. Orintaite, P. Andriušiu, J. Savicku, K. Duonelaičiu, N. Mazalaite, B. Gražiuliu, P. Jurkum, S. Būdavu, K. Pažėraite, V. Ramonu, Č. Milašium, L. Dovydėnu ir A. Škėma. Skaitė aktoriai: Brinka, Juodka, Gandrimas, Kačinskas, Kielaitė, Kevalaitytė, Kelečius, Kuraitskas, Raudonis, Dikinis, Vilutienė, Nivinskaitė, Valiukas. Autorius apibūdino P. Žiburėlio redaktoriai Dalia Bylaitienė, Petras Jurkštas ir A. Mackus.

Visi talkininkai dirbo daug ir nuoširdžiai. Jie davė tikrai puikų talkos pavyzdį, talkos, kurios dalyviai rado bendrą kalbą, nepaisant galbūt savo pažiūrų skirtumo. Pelkių Žiburėlis kai ką įtikino, kad turime ir dailiosios literatūros. Pasitarnauta knygos išgarsinimui.

Rudeniop programą žadama dar praplėsti, praturtinti, suaktualinti. Galvojama ir apie radijo vaidinimus. Tačiau ir dabar jau galima sakyti, kad tos vietos, kurią vadiname bala ar pelkėmis, garbė ano Anto Mikainio šuteršta, jau yra atstatyta. — Chicagos Pelkių Žiburėlio šviesa yra tokia skaidri, kad lengvai įžiūrima ir skaisčiausią dieną. Kas dėl to kaltas, gali didžiuotis.

Gil Meany (kairėje) Amerikos Darbo Federacijos prezidentas, pasirašo "nepuolimo sutartį" su CIO prezidentu Reuther.

LRS SUVAŽIAVIMO REZOLIUCIJA

Lietuvių Rezistencinės Santarvės Europos padalinių atstovų suvažiavime Manchester, D. Britanijoje, birželio 6 d. buvo priimta tokio turinio rezoliucija:

1. Tvirtai pasiryžusi eiti rezistenciniu keliu, LRS lenkia galvas ir su gilia pagarba mini visus lietuvius patriotus rezistentus, kritusius kovoje dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės.

2. Iš Krašto Rezistencijos kilusi, LRS visą savo veiklą grindžia Kraštu, širdimi ir visomis mintimis yra su Tauta Tėvynėje ir jai skiria visus savo darbus ir žygius.

3. Kelias į Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymą yra dar ilgas ir sunkus. Jis gali iš mūsų pareikalauti didelių aukų. LRS yra tvirta savo ryžtu tuo keliu eiti ir savo auka Lietuvai atnašauti.

4. Sėkmingas Lietuvos laisvės ir nepriklausimybės reikalui darbas reikalauja visą lietuviškųjų politinių, rezistencinių ir visuomeninių jėgų užsienyje apjungimo ir vieningos bei suderintos jų veiklos Krašto reikalavimų rėmuose.

5. Užsienio lietuvių laisvinimo veikla turi būti pagrista nepriklausomos Lietuvos valstybės nenutraukiamu tęstinumu, krašto primatu ir reizstencine kovos morale. Ji turi atsižvelgti tiek į krašte vykstančias politines, ekonomines ir visuomenines permainas, tiek ir į tarptautinės politikos raidą.

6. Užsienio lietuvių laisvinimo veikla dabartinėje formoje yra nesuderinta ir kenkianti veiksmingumui. Tuo daroma didelė žala Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės reikalui. Eitina prie sudarymo tokio visuomeninio — politinio centro, kuris tikrai apjungtų visas lietuviškas jėgas.

LRS europinės organizacijos atstovų suvažiavimas reiškia įsitikinimą, kad pirmuoju žingsniu lietuvių visuomenei užsienyje konsoliduoti, laisvinimo darbui suderinti bei jo veiksmingumui pakelti, turi būti sušaukiamas visų politinių, rezistencinių bei visuomeninių organizacijų atstovų darbo konferencijos, kuri demokratiniu būdu aptartų laisvinimo veiklos bei organizacijos trūkumus ir nustatytų naujas gaires ateičiai.

Šiai konferencijai sušaukti pasitarimai turi būti pradėti nedelsiant.

7. LRS europinės organizacijos atstovų suvažiavimas tvirtai pareiškia, kad savo darbe LRS, kaip ligi šiol laikėsi, taip ir ateityje nenukrypstamai laikysis pagrindų, išdėstytų LRS Steigimo Akte ir 1951 metų lapkričio 28 dienos viešame jos pareiškime visuomenei.

Sen. Joseph McCarthy ir Roy M. Cohn, senatoriaus patarėjas, sveikinasi po to, kai pastarasis baigė savo parodymus Senato tyrinėjimo komisijoje, Washingtone.

Joseph N. Welch, gindamas Armiją prieš McaCrthy, neprarades "sense of humor", todėl jį juokdarių draugija pagerbė...

DARBININKĄ PASISKAIČIUS

ANTANAS ŠKĖMA

Kun. Vienybės draudimas tik patvirtino mano samprotavimus straipsnyje apie liberalizmą. Šis draudimas nuvertino K. Vien. daugelio akyse (ž. laikraščių pasisakymus ir skaitytojų nuomones Vienybėje).

St. Yla galį ir toliau žaisti abstrakcijomis. Malonus ir idealistiškai nusiteikęs St. Maziliauskas gali teigti "kad katalikų bažnyčia savo visumoje yra labiausia liberali bendruomenė, jungiama labiausiai humaniškos religijos: meilės ir gailestingumo ir savanoriškai laisvo apsisprendimo religijos".

Bet distinkcija tarp religijos ir kai kurių jos veiavnešių paliks.

Ir todėl aš palieku prie savo paskelbtos minties:

"Sutana arba dogmų vykdymas tėra uniforma, po kuria slypi daugiau ar mažiau išsilavinusi ir sąmoninga dvasia."

Ir palieku prie savo minties, kad sugriežtintoje katalikybėje artimumo Dievui gradacija nustatoma siaurame rate.

Juk N. Y. — N. J. Kun. Vienybė savo draudimą neskaitytį Vienybės motyvavo "savo atsakomybe prieš Dievą".

O Darbininkas rašė:

Kun. Vienybė, didesni religinių klausimų specialistai, pasisakė apie "Vienybės" skelbiamas mintis religiniais klausimais...

"Pasisakė"! Nurodykite bent vieną sakinį, kuriame "pasisakoma". Draudimas nėra pasisakymas.

J. Ambraziejus pastebėjo:

Jei dvasiškiai trokšta kovoti už tikybą ir įgyti kankinių vainiką, tai kodėl jie neliko Lietuvoje?

Pastaba taikli. Dvasiškio profesija nėra eilinio žmogaus profesija. Ji įpareigoja. Savaime suprantama, kad ir dvasiškis gali turėti baimės jausmą ir pabėgti, kaip ir kiekvienas eilinis žmogus.

Bet tokiu atveju skelbti karą savo tautiečiams, pasinaudojant vien padėtim ir ritualu nėra didvyriška.

Važinėti po namus puošniose mašinose ir agituoti prieš lietuvišką laikraštį — nėra garbinga.

Ką pasakytų tokio "vairuotojo" kolega, skelbias savo tikėjimą pogrindžio būdu bolševikinėje Lietuvoje? Manau, net ir kunigiška disciplina nesulaikytų jo nuo sarkastiškos šypsenos.

N. Y. — N. J. Kun. Vienybės atstovai neišdrįso įtikinti šių eilučių autoriaus, kad jis klysta.

Liūdnos maskaradinės figūros, prakalbančios į negalinčius atsakyti bažnyčiose arba gąsdinančios tikinčiuosius savo apriorinių autoritetu.

***

N. Y. — N. J. Kun. Vienybė stojo ginti Darbininkas. Jo redaktoriai pamiršo paprasčiausias ginčo taisykles. Ir aš tapau, jų žodžiais, provokatorius.

St. Yla, jų nuomone, nebuvo provokatorius, kai jis sau leido kalbėti apie liberalizmo kenksmingumą, pats pasirašydamas tariamuosius liberalizmo dėsnius ir pats čia pat atsakydamas.

Darbininkas tada neparašė frazės "bus teisėta, jeigu — vienaip tikintieji nesikiš į kitaip tikinčiųjų reikalus."

Bet Darbininkas parašė "bus teisėta, jeigu ir netikintieji nesikiš į tikinčiųjų reikalus", po to, kai į St. Ylos žongliruotę buvo atsakyta.

Darbininkas vartoja tipingą komunistinę taktiką: Puoliko titulą jis suverčia užpultajam. Darbininkas remia Kun. Vienybės draudimą ir šaukia, kad Kun. Vienybė užpulta.

Šis triukas neblogas tik tuo atveju, jei skaitytojas teskaito Darbininką. Bet jis netinka daugelio laikraščių skaitytojui.

Darbininko redaktoriai, nutarę nepolemizuoti, apeliuoja į savo skaitytojų jausmus. Jie patalpina sulaužyto kryžiaus klišę. Kažkodėl man prisimena diktatorių nuotraukos, kur pastarieji šypsodamiesi laiko ant rankų keturmetę mergaitę. "Štai koks aš jautrus", byloja nuotrauka. Deja, tik nuotrauka.

Darbininkas sugestijonuoja, kad ir Vienybė galį kontroliuoti savo skaitytojus, kaip kad Kun. Vienybė. Tai tikrai užuojautos šypsenos vertas kalambūras.

Įsivaizduoju, koks triukšmas kiltų, jei Vienybė po Kun. Vienybės draudimo būtų savo skaitytojams "uždraudusi" skaityti Darbininką ir eiti į draudimo autorių aptarnaujamas bažnyčias! Be kita ko šis kalambūras labai jau kvepia provokacija.

Yra dar vienas įdomus momentas šioje istorijoje. Tai tyla. Ir ji daug pasako. Visi kiti katalikiškieji lietuvių laikraščiai ir kitos kunigų organizacijos nereagavo į šį įvykį. O juk Vienybė skaitoma ne tik New Yorko ar New Jersey apylinkėse.

Ką tai reiškia?

Čia nenoromis peršasi mintis, kurią iškėlė Vyt. Almara. Būtent, biznieriškumas. Mažiau skaitys Vienybę, daugiau — Darbininką.

O gal amie laikraščiai ir kunigai labiau liberalūs arba blogesni katalikai?

Šiaip ar taip, Darbininko laikysena daugiau negu nedžentelmeniška savo kolegos atžvilgiu.

Ir su liūdesiu tenka konstatuoti, kad Darbininkas atsto-

(Nukelta į 5 psl.)

Jungtinių Valstybių istorija

PAKELIUI Į NEPRIKLAUSOMYBĘ

Protesto kongresas Philadelphijoje. – Washingtonas – vyriausias vadas. Antrasis kontinentalinis kongresas. – Bunker Hill mūšis.

Amerikiečių milicija buvo visai užblokavusi Gage armiją Bostone. Birželio mėnesį anglai pamatė, kad amerikiečiai įrengė įsitvirtinimus dviejose aukštumose prie Vambridge, kitoj pusėj Charles River: Breed Hill ir Bunker Hill. Bet Gage manė, kad jam nebus sunku pralaužti apsupimą. Jis turėjo senus kareivius, o priešais jį tebuvo milicininkai, kurių daugelis nebuvo iššovę iš šautuvo ir kuriems trūko parako. Anglų kareiviai, vadovaujami Howe, puolė Bunker Hill. Tai buvo žiaurios skerdynės. Amerikiečiai, pasislėpę už barikadų, laukė iki paskutinio momento, ir kai anglai prisiartino — atidengė ugnį. Neturėdami pakankamai kulkų, į šautuvus grūdo vinis. Tris kartus puolę anglai prarado iš 3500 vyrų 1000 ir daug karininkų. Pagaliau jie apėjo iš užpakalio ir amerikiečiai apleido Bunker Hill. Tačiau anglai pergalę labai brangia kaina laimėjo.

"Mes dar turime daug žemės tokia kaina jiems parduoti", tarė po šio mūšio amerikiečių generolas Greene.

Kai Philadelphijos kongresas sužinojo apie Bunker Hill mūšį, jau buvo išrinktas vyriausias kariuomenės vadas. Tai buvo nelengva koalicinei armijai esant. Kiekviena kolonija manė, kad jai turi tekti garbė vadovauti visai armijai. John Hancock, iš profesijos pirklys, kuris buvo milicijos pulkininkas, tapo išstatytas kandidatu. Bet jo kolega iš Massachusetts John Adams būtų mieliau sutikęs save išstatyti kandidatu: "Ach, jei aš būčiau bent kareivis! Bet aš tapsiu tokiu. Aš skaitau karinius veikalus..." Bet jis suprato, kad praeis daug laiko, kol jis virs kariu, o belaukiant, jis galvojo, kad protingiausia bus išlaikyti sąjungą tarp plantatorių ir pirklių ir parinkti virginietį. Ir buvo tik vienas, kuris tiko tai vietai, būtent, George Washington. Jis turėjo karinį patyrimą, jo turtai ir kilmė kėlė pagarbą. Washingtonas nebuvo iš tų, kurie siūlėsi, bet jis kongreso posėdžiuose lankėsi pulkininko uniformoje, gal būt norėdamas parodyti, kad jis pasiruošęs kautis. Jo veido rimtumas visuose kėlė pagarbą.

Jis buvo išrinktas vienbalsiai.

Jo trumpa kalba buvo puiki. Jis pasakė, kad nesijaučiąs tinkamas šiai vietai, bet jis atliks savo pareigą. Jis nepanorėjo atlyginimo, išskyrus jo išlaidų padengimą.

Pasirinkimas buvo puikus. Niekad dar žmogus nebuvo geriau sutvertas kaip Washington, kad komanduotų žmonėms. Jis buvo energingas, mokėjo spręsti ir kėlė autoritetą.

Nors jis ir nebuvo radikalas, bet galvojo, kad Virginijos gentlemenas turi rodyti garbingą kelią. Net anglai gėrėjosi juo. "Nėra Europoje tokio karaliaus, kuris šalia jo neatrodytų kaip lokajus". Jis turėjo visus didelio vado privalumus.

Iš Philadelphijos Washington arkliu jojo į Bostoną penkiolika dienų. Pakeliui jis sužinojo Bunker Hill rezultatus. Pirmasis jo klausimas buvo: "Ar milicija kovėt?" "Taip." "Tad šio krašto laisvė išgelbėta!"

Liepos 2 d. Washington atvyko į Cambridge. Jis rado septyniolika tūkstančių vyrų, vadovaujamų nepritirusių karininkų. Nathaniel Greene buvo kalvis, Benedict Arnold vaistininkas, John Sullivan advokatas. Kareiviai neturėjo uniformų, bet buvo entuziastiškai nusiteikę. Ant savo vėliavos jie išsiuvo šūkį: "Laisvė arba mirtis", ir daugelis tą šūkį nešiojo širdyje. Kai kurie norėjo greičiau grįžti namo. Kasdien mažos grupės išvykdavo. Kareivių amžius buvo nuo 18 iki 60 metų. Kartais senelis ir jo anūkas tarnavo kartu.

Washingtonas instinktyviai nemėgo milicijos: "Ji atsiranda nežinia kaip, ji dingsta nežinia kur, ji sunaudoja atsargas, ištuština magazinus ir dingsta kritišku momentu." Trūkumas disciplinos krito į akis. Vyrai buvo blogai nusiskutę, kalbėjo rikiuotėje ir su karininkais elgėsi kaip su draugais.

Washington paprašė kongreso duoti jam reguliarią kariuomenę.

Bet Kongresas galvojo apie Cromvellį ir bijojo jo diktatūros. Tad Washingtonui teliko kaip galima geriau panaudoti esamą elementą. Įvedamas drausmę, jis stengėsi pakelti karininkų prestižą. Bet jis nemėgo šios improvizuotos armijos.

Ką galėjo veikti anglų generolai? Operacija į krašto gilumą? Buvo rizikinga netekti kontakto su laivynu. Anglų kariuomenės skaičius nebuvo didelis. Užsidaryti Bostone? Washington jau buvo jį apgulęs ir atkirtęs nuo provincijos, tuo tarpu kai amerikiečių korsarai blokavo jūroje. Jau trūko maisto garnizonui. Mėsa ir klausimai retai tesimatė. Howe laimei, amerikiečiai neturėjo daug patrankų ir municijos. Tuo tikslu jie nužygiavo net į Fort Ticonderoga. Operacija pavyko lengvai. Anglų garnizonas iš 48 vyrų ignoravo Lexington mūšį ir manė esąs saugus. 120 patrankų buvo geras grobis amerikiečiams. Washington galvojo, kad būtų visai natūralu pasukti į Kanadą. Ar kanadiečiai — prancūzai nebus jų sąjungininkais? Bet būdami amerikiečių protestantų nuolat puolami, kanadiečiai katalikai buvo priešingi Washingtono idėjai ir veltui abi amerikiečių armijos, viena komanduojama Benedict Arnold, antra Montgomery, bandė paimti Quebec. Nepasisekė.

1776 metais, kovo mėnesį, puldamas Bostoną Washington turėjo pasisekimą. Dėka Ticonderoga patrankų, jis galėjo paimti Dorchester Heights, vieną aukštumų, kuri dominuoja prie Bostono. Howe beliko ją atsimti arba evakuotis. Jis puolė ir, kaip prie Bunker Hill, užvirė kruvina kova. Howe nenorėjo bereikalingų skerdynių ir nutarė sulaipdinti savo armiją į laivus ir pasitraukti į Halifax. Bostono lojalistai ėmė jo maldauti, kad juos irgi paimtų, nes jie bijojo amerikiečių partizanų. Jiems buvo skaudu apleisti Bostoną, bet Halifaxe jie jautėsi saugesni nuo keršto Gen. Howe leido jiems pasiimti tik truputį reikalingų daiktų. Bostono gatvėmis, pačios senjausios miesto šeimos bėgo su ryšuliais į laivus. Whigs, pasisiūlėpę už langinių, žiūrėjo į "tories" skubančius pabėgti. Ant laivų denių buvo didžiausia maišatis: kareiviai, daiktai, moterys ir vaikai. 170 būrlaivių išplaukė su anglais ir jų partizanais.

Tą pačią valandą į Bostoną triumfališkai įžygiavo Washington savo kareivių priešaky. Daugumas lojalistų, kurie apleido Bostoną tą dieną, daugiau nebegrįžo į šį miestą.

Seka: Nepriklausomybės paskelbimas.

Lt. Sheldon J. Burnett iš Wisc. ir jo žmona, buvusi Margaret Trainor iš Lowell, Mass., tuojau po santuokos.

ALT sekretorius dr. P. Grigaitis, Informacijų Centro direktorė M. Kižytė ir VLIKo pirmininkas prel. M. Krupavičius pas Illinois senatorių Paul H. Douglas Washingtone.

APIE ESTŲ ATSTOVAVIMĄ BONNOJE

Nepriklausomos Lietuvos birželio 9 d. numerio straipsny "Geros žinių iš veiksnių" tarp daugelio netikslių žinių apie "Lietuvos" atstovavimą Bonnoje, yra pora, kuriuos laikau savo pareiga atitaisyti, kadangi tai liečia mano tautiečių — estų reikalus.

Nepriklausomos Lietuvos korespondentas (ar redakcijos narys) tvirtina, kad "latvių ir estų veiksnių įgaliotiniams prie Bonnos vyriausybės taip pat suteiktos teisės išdavinėti savo piliečiams pasus. Tuo būdu Pabaltijo tautų veiksnių įgaliotiniams Bonna yra suteikusi išimtinas konsularinių veiksmų teises."

Šiuo reikalu aš turiu garbės Vienybės skaitytojams paaiškinti štai ką:

1) Bonnoje neveikia joks "estų veiksnių" įgaliotinis, kaip tvirtina Nepriklausoma Lietuva ir skelbia kai kurių lietuviškų partijų sluogsniai, bet Bonnoje veikia Estijos Respublikos diplomatinės atstovybės JAV paskirtas asmuo, kuris yra įpareigotas rūpintis estų reikalais Vokietijoje. Taip pat Bonnoje nėra "latvių veiksnių" įgaliotinio, bet yra Latvijos Diplomatijos Šefo min. Zarino paskirtas asmuo ginti Vokietijoje latvių interesus.

2) Netiesa, kad min. Selteriui, kuris Estiją bei estus reprezentuoja Bonnoje, būtų suteikta teisė išdavinėti pasus estų piliečiams, nežiūrint to, kad min. Selter yra karjeros diplomatas ir buvęs Estijos Respublikos užsienio ministeris. Tuo reikalu aš užklausiau Estijos Respublikos diplomatinę atstovybę JAV ir birželio 22 dieną gavau oficialų atsakymą, kad Estijos pilietis negali gauti paso Vokietijoje, bet turi kreiptis tuo reikalu į Estijos pasiuntinybę Londone.

3) Šie faktai turėtų atidaryti akis tiems, kurie nori patirti tikrąją Baltijos tautų atstovavimo Bonnoje būklę. — Ir estai ir latviai — ponų Selter ir Liepins asmeny yra savo, t.y., estų ir latvių diplomatinių tarnybų pareigūnai, bet jokiu būdu ne kokių nors visuomeninių sambūrių delegatai.

Aleksis Rannit

● **Neapoly vyksta penktasis italų krikščionių demokratų partijos kongresas. Norima pasiekti susitarimo su liberalais, socialdemokratais ir respublikonais.**

SU ŽIBURIU VIDUDIENĮ

VYT. AIMARA

Prisipažįstu, kad man nedrąsu replikuoti autoritetui, kuris išstudijavęs filosofiją. Gali ko gero įsipainioti į epistemologinius ginčus ir pražūti.

Todėl pasitenkinsiu autoriteto Vyt. Širvydo būdingųjų vietų iškėlimu.

***

Vyt. Širvydas Vienybės 24 nr. gina St. Ylą, tardamas, kad jis tvarkoj "krikščioniškos moralės atžvilgiu", nes skelbia tiesą ir kovoja prieš netiesą.

Pats Vyt. Širvydas teigia, kad liberalizmas yra amžina, patiės pasaulio Kūrėjo duota tiesa.

Gi St. Yla teigia, kad liberalizmas — ateistinis ir veda į komunizmą.

Atseit, Vyt. Širvydas nesutinka su Yla, nes pastarasis skelbia netiesą ir gina Ylą, nes jis skelbia tiesą.

Tuo pačiu, pagal Vyt. Širvydą ateistas arba agnostikas negali būti liberalas. Čia Vyt. Širvydas sąlygoja liberalizmą, nuneigdamas laisvės sąvoką.

Gilūs ir filosofiniai kontraversai.

***

Žvelkime toliau.

Vyt. Širvydas rašo, kad Amerikos Nepriklausomybės Pareiškimo pasirašytojai nustatė (mano pabr.), jog Kūrėjas kiekvieną žmogų apdovanojo teisėmis gyventi, siekti laisvės ir jieškoti laimės.

Gi istorikams žinoma, kad pareiškimo mintys, pasiskolintos iš John Locke, o pats Jefferson prisipažino, kad jis nieko naujo nesugalvojo.

Beje, Locke teorijas išvystė Rousseau. Pastarasis savo laiku buvo apšauktas mūsų katalikiškoje spaudoje kaip liberalizmo (tuo pačiu — ateizmo, komunizmo) tėvas.

Įdomu ar Vyt. Širvydas sutinka, kad iš Locke per Amerikos pareiškimą ir Rousseau išsivystė komunizmas?

***

Vyt. Širvydas Vienybėje nepyksta, kad kunigai mūsų raštus įr deginte degintų.

Jis sako, kad ortodoksinė katalikybė ir komunizmas tai Abelis ir Kainas, vienas žmogžudys, o antras avinėlis nekaltasis.

O Amerikos Lietuvyje 22 nr., Vyt. Širvydas protestuoja, kam Kun. Vienybė uždraudė Vienybę ir tuo suvaržė sąžinės laisvę.

Žaismingas, tas mūsų Širvydas!

***

Vyt. Širvydas mini Povilą Višinskį. P. Višinskis ir kiti patriotai tikriausiai nebūtų kovoję prieš pravoslaviją ir Rusiją, jei jie leistų lietuviams nepriklausomai tvarkytis.

Mūsų liberalai kovojo prieš žiaurias priemones, kuriomis norima buvo įgyvendinti absoliuti tiesa.

Štaip aš suprantu Škėmos "reliatyvumą".

***

Kai dėl filosofijos? Na, ką gi, tebūnie pagal Vyt. Širvydą Epikūras, Santayana arba Heideggeris ne filosofai, nes jie iš filosofijos išjungia mistiką.

Šiuo atveju, pageidautinas platesnis Vyt. Širvydo pasisakymas.

Tik prašytume Vyt. Širvydą neskaityti, ką jis parašė prieš dešimtį minučių.

Mes ir vėl žavėsimės. staigmenomis kiekvienoje jo pastraipoje.

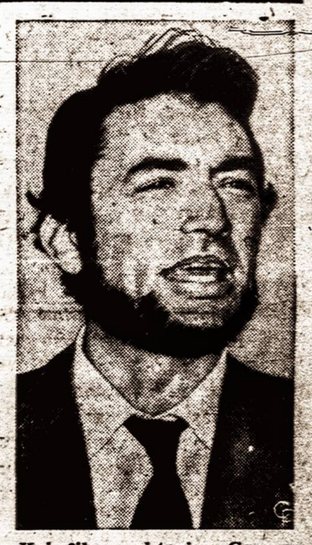

Kai filmų aktorius Gregory Peck užsiaugino barzdą, jis tapo panašus į Lincolną.

Darbininką pasiskaičius

(Atkelta iš 4 psl.)

vauja labiausiai atsilikusią katalikiškąją galvoseną.

Išvados: Būkime ištikimi savo religinių bei dorinių principų išpažinėjai ir vykdytojai. Kartu toliau būkime ir uolūs jų studijuotojai, kad visada būtume pasiruošę, esant reikalui, už juos pasakyti tiek protinių ir gyvenimiškų argumentų, jog pajėgtume jų reikalingumu įtikinti kiekvieną geros valios žmogų (vysk. V. Brizgys).

Pastabos: 1. Esu dėkingas vyskupui V. Brizgiui už netiesioginę pagalbą (žiūr. jo straipsnį Aidų 5 nr., 1954).

2. Vyt. Širvydas nereikalingas atsakymo. Argi gali "buvęs bernas ar pusbernis" diskutuoti su bajoru, o "neužauga" su milžinu? (Žiūr. "Nerikos Lietuvis 22 nr.).

Bet mano naujas pažįstamas Vyt. Aimara panoro atsakyti, išklausęs mano samprotavimus.

Paskutinis kovos rundas tarp

Giovanni Guareschi

DON CAMILLO IR PEPPONE

— Aš turiu sloguti! — pakartojo dar kartą senasis Dorini, musdamasis į krūtinę.

Don Camillo neteko kantrybės.

— Klausyk. Jau pusė valandos, kai tu man tą patį kartoji, lyg koks malūnas. Arba tu ištuštink savo maišą ir pasakyk, kas tau guli ant krūtinės, arba aš tave išmesiu pro durįs ir eisiu melsti.

— Mano klebone, tai nėra paprastas dalykas, — tarė dejuojančiu balsu Dorini.

— Pagaliau jūs nelaikote juučio spintoje! — sušuko don Camillo.

— Blogiau! — sudejavo Dorini, — jei tai būtų jautis, galėtume juokti.

Don Camillo atsistojo ir įsirėmęs į stalą, priešais senį, sušuko:

— Gal aš galėčiau žinoti kas yra?

— Aš negaliu tiksliai apibūdinti, nes nenusimanau apie tai. Tai geležinė mašina su dirželiais...

— Traktorius?

— Kažkas panašaus. Bet su patranka viršuje.

Don Camillo pažiūrėjo nustebęs, manydamas, kad senis Dorini girtas arba beprotis. Kitokio paaiškinimo negalėjo būti.

— Tankas? — paklausė jis.

— Tankas arba kas nors į jį panašaus. Jau penkti metai kai aš jį turiu ir negaliu užmigti.

Jei senis Dorini turėjo tanką ant krūtinės, tai visai aišku — jis negalėjo miegoti. Bet keisčiausia, kad senis Dorini buvo įmaišytas į šią istoriją.

— Tai senas įvykis, kuris tęsiasi nuo 1945 metų balandžio mėnesį, kai vokiečiai traukėsi, — paaiškino senis. — Vienas tų pabūklų važiavo tiesiai per mano laukus į didįjį kelią. Bet jis sustojo prie klojimo, nes kažkas jo viduje sugedo. Tada dangtis atsidarė ir išlipo trys vokiečiai keikdamiesi savo motinos kalbą. Jie sukiojosi aplink mašiną, paskui vienas nuėjo, matyt, jieškodamas pagalbos, o kiti du pasiliko. Po kurio laiko vienas prisiartino prie manęs ir davė suprasti, kad jis įstroškęs. Mes įvedėme jį į rūsį, kad tik paliktų ramybėje. Kitas irgi prie jo prisidėjo. Ir pradėjo jie gerti butelį po butelio. Aš niekad nemačiau tokių žmonių, galinčių tiek pakelti. Tas, kuris nuvyko jieškoti pagalbos vėlavosi, o pasilikusieji vis tebegėrė vyną kaip vandenį. O mūsų vynas senas ir muša į galvą. Po pusvalandžio abu nelaimingieji buvo kaip mazgotės... Ir tada mes papildėme kvailystę...

Senis Dorini nutilo ir atsiduso.

— Kokį velnią jūs sugalvojote? — sušuko don Camillo. — Ar juos užmušėte?

Senis pakratė galvą.

— Dėl Dievo meilės, klebone! Ar jūs manote, kad mes sugebame nužudyti krikščionis, kurie mums nieko blogo nepadarė? Kai kely pasirodė naujas kariuomenės transportas, mes davėme suprasti kareiviams, kad pas mus yra girti du jų draugai. Tada seržantas, kuris buvo panašus į drambliį, įšsoko iš sunkvežimio, paėmė už apikaklės abu nelaimingiuosius, ir įmetė į sunkvežimį, kaip du skudurų maišus. Ir nuvažiavo.

Don Camillo nustebęs paklausė:

— Tai visa jūsų kvailystė?

— Ne, tai tik pirmoji dalis, — prisipažino senis. — Dėl to, kad mano sūnūs, nematydami sugrįžtant pirmojo kareivio, užkrovė šiaudais tanką. Kai kareivis už valandos sugrįžo su pagelbiniu automobiliu, mes jam ženklais paaiškinome, kad draugai pasitaisė tanką ir jau pusvalandis kaip išvyko.

Don Camillo pasiūrėjo į seną nustebęs.

— Visi jie tada labai skubėjo. Kada bėgama, tai nebūna laiko apsižiūrėti. Ir pagaliau, klebone, jūs žinote, tie vokiečiai tiek visokių daiktų paliko pakeliui. Mes matėme, kaip jie įstūmė į upę vieną tanką ir sunkvežimį, nes jie kliudė jiems bėgti.

— Aš suprantu, — atsakė don Camillo. — Jūs net gerai padarėte paslėpdami tanką. Bet aš nesuprantu, kodėl šis senas daiktas, dar šiandien guli ant krūtinės.

Senis išskėtė rankas.

— Šitos mašinos mes troškome, mes galvojome iš jos padaryti traktorių. Tad naktį mes nužėrėme šiaudus, rūpestingai apdengėme brezentu ir apkrovėme malkomis, kurios buvo per kelis metrus sukrautos. Tai buvo didelis darbas, klebone, bet ir šiandien, dar nesinori tikėti, kad po tom malkom yra paslėptas tankas. Per tuos penkeris metus mes pakeitėme malkas, kad jos nesupūtų. Viskas buvo gerai padaryta.

Don Camillo pasiūrėjo piktai:

— Gerai, — sušuko jis. — Bet kodėl atėjai man pasakoti šią istoriją. Gal galima sužinoti?

— Mano klebone, — sudejavo senis, — kam kitam aš galėčiau pasipasakoti? Jūs vienintelis man galite pagelbėti išsilaisvinti iš šio košmaro. Aš nebenoriu tos prakeiktos mašinos. Jei ją atrastų, kažin ką pagalvotų!

— Kai vokiečiai dingo, reikėjo administraciją painformuoti.

— Bet mes norėjome ją perdirbti į traktorių. Tuo momentu viskas atrodė galima. Ir tikrumoje, ką mes blogo padarėme? Tankas pasiliko tenai, niekas jo nepalietė. Dabar mes norėtume, kad administracija atrastų, bet ne po malkomis ir ne mūsų lauke. Reiktų tik jį pergabenti kiek toliau ir palikti ant kelio.

Šita senio idėja don Camillo įsiutino:

— Štai šitaip! Jūs nugabensite jį kelias mylias už jūsų namų ir paliksite prie kelio griovy. Paskui kas nors praeis ir pasakys: "Et, kažkas pametė tanką! Reikia nunešti į pamestų daiktų biūrą". Ir viskas gerai. Bet ar nemanote, kad administracija pradės tyrinėti, žandarai apklausinės visus apylinkėje net iki jaučio. Ir tiesa iškils į viršų. O pagaliau, kas perkels šį tanką?

Senis pradėjo verkšlenti ir, matydamas jį nusivylusį, don Camillo pradėjo raminti.

— Geral, grįžk namo ir leisk man valandėlę pamąstyti kas galima būtų nuveikti, kad pagelbėjus.

Senis išėjo, ir don Camillo, vietoj atsiguląs į lovą, pasilikо mąstyti apie šią keistą tanko istoriją.

(Bus daugiau)

Wesley Tuttle, televizijos aktorius (dešinėje, užpakaly) nusiminęs stebi, kaip Los Angeles gaisrininkai veltui stengiasi atgaivinti jo keturių metų amžiaus dukterį, įkritusią į maudymosi baseiną.

Trečiasis inžinierių ir architektų suvažiavimas

Gegužės 29 — 31 d.d. Bostone įvyko Am. Liet. Inžinierių ir Architektų Sąjungos Skyrių atstovų trečiasis suvažiavimas, kuriam pirmininkavo J. Rasčiauskas. Jis pagelbėjo mandatų ir rinkimų, Lietuvos ūkio atstatymo studijų, stipendijų ir savišalpos fondų, spaudos, rezoliucijų bei sveikinimų komisijoms.

Suvažiavime buvo atstovaujama: Chicagos, Bostono, Philadelphijos, New Yorko skyrių nariai. Detroito skyrius atstovų neprisiuntė ir savo sveikinimus bei pageidavimus atsiuntė raštu. Clevelando skyrių atstovavo tik jų prisiųstas stebėtojas. Atvykę atstovai turėjo įgaliojimus atstovauti 262 organizuotus inžinierius. New Yorko skyrių atstovavo B. Garunkštis, J. Gasiliūnas, K. Jesaitis, E. Sinkevičius, J. Valaitis, A. Vytuvis, K. Krulikas, S. Birutis, V. Birutis ir prof. J. Kaminskas.

Suvažiavimo dvi dienos praėjo labai sklandžiai ir darbingoj nuotaikoj. Buvo apsvarstytos išvežtųjų bei ištremtųjų inžinierių ir architektų vardo stipendijos fondo bei savišalpos fondo nuostatai, kurie su mažom pataisom priimti. Taip pat buvo aptarti technikinės spaudos, Lietuvos ūkio atstatymo studijų klausimai, ir priimtos atitinkamos rezoliucijos ir sveikinimai.

Lietuvos Ūkio atstatymo klausimais buvo vertinga prof. J. Kaminsko paskaita. Suvažiavimo metu įvyko įdomi lietuvių inžinierių atliktų bei projektuojamų JAV įstaigose civilinių bei pramoninių pastatų ir įrengimų paroda.

Trečiąją suvažiavimo dieną įvyko suvažiavimo dalyvių ekskursija, kurios metu aplankyta ir susipažinta su Massachusetts Technologijos Institutu ir Harwardo Universitetu bei Bostono apylinkėmis.

Išrinkta nauja Am. Liet. Inžinierių ir Architektų Sąjungos Centro Valdyba iš Bostone gyv. inžinierių: J. Mikalauskas, B. Galinis, J. Vasiliauskas, V. Izbickas, J. Rasčiauskas ir J. Okunis.

Revizijos Komisija: V. Sčesnulis, A. Lapšys ir K. Kriščiukaitis.

Garbės Teismas paliktas išrinktasis pereitais metais Pasaulio Liet. Inž. ir Architektų Sąjungos rinkimuose, t.y., V. Birutis, A. Jurskis ir J. Gravrogkas.

Suvažiavimo šeimininkai inžinieriai ir architektai Bostone ir jų darbščiosios ponios mielai ir vaišingai priėmė svečius atstovus, o taip pat surengė tikrai gražų ir jaukų pobūvį — balių, kuriame nuotaikingai padainavo po keletą dainų ponios Daugelienė ir Adomavičienė. Suvažiavimas vyko Bostono Tautinės Sąjungos puošniuose namuose So. Bostone ir Liet. Moterų Katalikių Klube Cambridge. Buvo gauta daugybė sveikinimų žodžiu ir raštu. Į sveikinimus raštu visiems nuoširdžiai padėkota. Taip pat suvažiavimo vardu pasiųsti sveikinimai.

New Yorko ALIAS-gos skyrius gegužės 8 d. išsirinko naują skyriaus valdybą: pirmininkas V. Švipas, vicepirmininkas — J. B. Sidzikauskas, sekretorius K. Krulikas, kasininkas K. Jesaitis ir valdybos narys J. Gasiliūnas.

Liepos mėn. pradžioje skyriaus nariai su šeimomis turės smagią gegužinę — išvažiavimą — netolimame Steito parke. S-gos suvažiavimas ir skyriaus valdyba prašo visus skyriaus narius artimiausiu metu išsiųsti prenumeratą Techniko Žodžio žurnalui, paremti jį aukomis ir savo rašiniais.

Prof. Ig. Končius prašo visus inžinierius ir architektus užsiprenumeruoti jo leidžiamą ir pačio profesoriaus gamintų 100 medžio drožinių (lietuviškais motyvais, tikrai meniškai sukurtų koplytėlių, kryžių ir rūpintojėlių) albumą. Kaina 5 dol. Albumas iš spaudos išeis š. m. lapkričio mėn. pradžioje.

Prenumeratos pinigus siųsti šiuo Am. Liet. Inž. ir Arch. Sąjungos, New Yorko skyriaus adresu: K. Krulikas, 160 Hendrix St., Apt. 5, Brooklyn 7, N. Y.

K. Krulikas

Anglų kalboje išleista Nobelio laureato Paer Lagerkvisto knyga "The eternal smile and other stories".

ŽMOGAUS SVEIKATA PRIKLAUSO NUO CELIŲ

JONAS MIŠKINIS

Mes žinom, jog žmogaus kūną sudaro rinktiniai organai, kurie yra skirtingi savo medžiagos ir savo struktūros atžvilgiu. Anatomijos ir fiziologijos mokslas mums sako, kad žmogaus kūnas susideda iš mažyčių celių (narvelių) grupių, t.y., iš celinių bendruomenių, kurių kiekviena grupė turi atlikti tam tikrus kūną statančius arba kūną įšlaikančius uždavinius. Viena grupė stato kaulus, kita nervus, o dar kitos smegenis, raumenis, odą ir t.t.

Kiekviena atskira maža celė kūne veikia viso organizmo gerovei.

Žmogaus kūnui augant, celės nedidėja, bet jos daugėja skaičiumi besidalydamos, nes kiekviena celė turi galią susiskaldyti į dvi tolygiai tobulas celes. Kiekviena jų, besidalijant, perduoda toliau — gera ir bloga — visą tai, kas buvo celės — motinoje.

Colio ilgyje telpa daugiau 25,000 celių, kad sudėjus jas viena šalia kitos, jos galėtų sudaryti tik vieno colio ilgį. Tačiau jos dirba lyg turėdamos žmogaus protą. Vadinasi, kiekviena celė yra toks darbininkas, kuris nuolat dirba gerovei tos visumos, kuriai ji priklauso. Visos šios celės, kepenų, širdies, plaučių, virškinimo organų, turi tą ypatybę, kad jei kokiam nors organui kas nors pakenkia, jos tuojau ima atstatyti padarytąją žalą, kraujas joms patiekia tų medžiagų, kurių joms reikia. Mokslininkai sako, kad šios celės taip sąmoningai ir planingai atliekančios darbą, lyg tai būtų dangoraižių arba geležinkelių statytojai.

Žmogaus mintys turi įtakos celėms

Visos celės, turi daugiau ar mažiau išminties, o žmogus galvoja ne tik smegenimis, bet ir visu kūnu, tad galime lengvai įžiūrėti, kad žmogaus mintys ir įsitikinimai savo pobūdžiu turi turėti įtakos visoms toms galvojančioms celėms. Sakoma, kad žmogus gali įmąstyti į jas sveikatą arba ligą. Baimė, rūpestis, pyktis, nusiminimas dažnai žmogų apsargdina.

Imkime, pavyzdžiui, vidurių celes, kurios išskiria virškinamąsias sultis. Jeigu smegenys joms įkvepia netobulo virškinimo minčių, arba virškinimo sutrikimo minčių, nuo to kenčia šitų celių veikimas. Tada jos daug mažiau sugeba išskirti pilnam virškinimui reikalingų sulčių. Visa, kas kenkia šitoms celėms, įtraukia į bendrus negalavimus ir virškinamąsias sultis, ir padariniai būna tokie, kad nuo to nukenčia visas kūno maitinimasis. Gyvybės energija sumažėja, atsparumas tampa mažesnis ir kūne pasislėpę ligų daigai gali ką nori daryti su pažeistomis celėmis.

Viduriai yra labai jautrūs tam, kuris ką mąsto. Jei gaunama blogų žinių apie savo artimuosius, vidurių liaukos įima džiūti, karščiuoti ir nutoja gaminusios virškinimo sultis. Virškinimas nebeveikia, kol vidurių liaukos vėl pradeda tvarkingai dirbti, o to negali būti, kada mintys sukasi aplink blogas žinias, nes vidurių celės yra ankštai susijusios su smegenų celėmis ir visomis kitomis kūno celėmis.

Žmogus turi būti celių draugas

Taigi, jei celės tokiu būdu veikia žmogaus mintis, kurias jis joms siunčia, ir jei iš jų lauklama, kad jos būtų jam draugingos; jis pats pirmiausia joms turi būti palankus.

Gydytojai vis labiau įsitikina, kad dvasinė ligonio būsena yra ankštai susijusi su jo pasveikimu. Tikėjimas pasveikti yra galingas gamtos padėjėjas, nes į kiekvieną kūno celę tuo būna įnešama vilties. Ci žmogus dažnai galvoja priešingai, kad jis niekuomet nepasveiksiąs ir kiekvieną savo kūno dalį veikia, sielvartas, tamsusis nujautimas ir drąsos sunaikinimas, stipriai degraduojant celių sąmonę ir įvairias veikiančių organų priemones.

Daugelis vadinamųjų "nepagydomų" ligonių pasveiktų nuo sveikatą gaivinančių, gydančių minčių ir įkvėpimo, bet kai ligonis negirdi nieko kito kaip tik sielvartą, kalbas apie ligonines, gydytojus ir slauges, nemato nieko kita, kaip tik verkiančius, aišku jis turi tapti savo ligos auka.

Išvada

Daugelyje žmonių netinkamu galvojimu ir blogais papročiais celių gyvenimas yra taip pažeistas, kad sumenkė jusios gyvenimo jėgos ir žemesnė moralinė bazė tampa jų įpročiu.

Vienas mūsų visuomenės pavojų yra prigimtiai pr.esingas gyvenimo būdas, ypač didmiesčiuose.

Tūkstančiai žmonių celių gyvenimą nuolat pažeidžia blogais papročiais, būtent, persigėrimu ir persivalgymu. Pakenkia dažnas vartojimas alkoholinių gėrimų, persivalgymas arba valgymas netaisyklingai, t.y., v.siškai išvargus arba apsikrovus rūpesčiais, per mažas ir netvarkingas miegojimas, nakties pavertimas dienomis. Tokiu būdu prarūkstama reikalingos ramybės ir poilsio. Šitok.e ir kitokie prigimčiai priešingi papročiai ir būsenos veda žmogaus galvojimą į prigimčiai priešingos vaizduotės apraiškas, į nusiminimą, ydas, nuotaikų kaitumus, o kai kada ir į dvasines ligas. Kitaip tariant, daugumas blogybių, kurios žmogų ištinka, kyla pakenkus celių gyvenimui.

Todėl celių veiklos gajumas yra labai svarbus žmogaus gerbūviui, ir nieko negalima apleisti, kad išlaikytume jį geroj būsenoj. O nepalenktas celių gyvenimas padaro žmogų nelkandamą ligai.

KOVA SU GALVOS SKAUSMAIS

Amerikoje aštuonį iš kiekvienos dešimties asmenų kada nors savo gyvenime serga galvos skausmais. Daugumas žmonių nesijaudina dėl šių skausmų, nes jų nuomone jie atsirado ką nors netinkamo išgėrus arba suvalgius, jie ima porą aspirino tablečių ir per 24 valandas užmiršta skausmus.

Bet likusieji nelaimingi 20 nuošimčių taip lengvai negali pasvelkti. Smarkūs ir dažni skausmai rimtai kenkia jų savijautai.

Iš šių kenčiančiųjų, 12 milijonų žino, kad jie serga migrena, 18 milijonų to nežino, maža grupė serga galvos raumenų skausmais (muscular headaches), o tokių asmenų, kurių galvos skausmai kilo dėl organinių ligų, yra labai nedaug.

Surasti galvos skausmų priežastis ir tinkamus vaistus bei apsaugą nuo skausmų nepaprastai sunku, nes, atrodo, tai apima visą žmogaus asmenybę, su jo nervų sistema ir kūno chemija. Tačiau, per ilgą laiką gydytojai surado keletą atsakymų.

Smarkiausias ir daugiausia žalojantis yra vienos galvos pusės skausmas arba migrena, kurią kenčia labai gabūs ir jautrūs asmenys, turį budrų protą, aukšto laipsnio atsakingumo jausmą ir troškimą viską tobulai atlikti. Tikrai, jie yra malonūs žmonės. Svarbiausias jų trūkumas yra tas, kad jie gimė migrenoidų šeimoje. Jie paveldėjo iš tėvų šitą migreną.

Kas vyksta šių asmenų kūne, dar nėra visiškai išaiškinta. Tačiau gydytojai žino, kad kasdieniniai susierzinimai padaro šių migrenoidų smegenis per daug jautrius. Tarnybiniai sunkumai, nepasitenkinimas vedybiniu gyvenimu ir kitos neišspręstos problemos, kartu su poilsio stoka, visa tai veikia į migrenoido smegenis, kol jis yra paruoštas migrenos antpuoliui.

Ši antpuolį gali sukelti daug kas. Gali būti pavėluotį pusryčiai, per didelis nuovargis, nepakankamas miegas, per daug ryški šviesa, garsi kalba, išdykęs vaikas — arba net stalgus poilsis po didelio įtempimo.

Tada nervų sistemoje siaučia tikra audra, kuri apiečia smegenų svarbiausias arterijas (pulso gyslas). Pasekmė — vienos ar kitos akies skausmai, kartais labai aštrūs.

Migrenos auka iš anksto įspėjama apie būsimą antpuolį. Prieš antpuolį jie yra nepaprastai energingi ir pasitvžę viską atlikti. Moterys skrupulingai valo namus, o vyrai virsta tikrais savo darbo vergais. Vėliau, maždaug 20 min. prieš antpuolį, lyg smulkūs pūkeliai atšiaurda ant akių, jie mato laužytas linijas ir šviesius taškus. Reikiančiais, prieš antpuolį, ar antpuolio metu, jie akimirkai viską pamiršta, sako tai, ko nenoretų sakyti, pergyvena keistas halucinacijas (jutimų klaidinimus).

Galų gale, prasideda skausmai. Smarkus antpuolis paralyžiuoja žmogų, padaro jį visiškai abejingą, o jo akys būna blankios ir be išraiškos. Švelnaus antpuolio metu jis nenori bendrauti su kitais žmonėmis, jaučia atsiskyrimą nuo pasaulio. Antpuolių atsiųjęs, jis nori vemti, karšta ir vemia.

(Nukelta į 7 psl.)

NEW YORKO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. F. M. BINTAKYS
16 Linden St.
Brooklyn, N. Y.
GLenmore 5-3012
VALANDOS:
Kasdien nuo 11 iki 1 — ir nuo 6 iki 8
Šeštadieniais nuo 11 iki 2.
Sekmadien. pagal susitarimą.

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
Brooklyn, N. Y.
VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Penktadieniais uždarvta
Tel. EVergreen 7-6868

DR. JANINA SNIEŠKA
(DANTŲ GYDYTOJA)
468 Jay Str. Room 306,
kamp. Fulton Str. (Brooklyne)
Ofiso tel. ULster 8-8789
Namų tel. TAylor 7-8231
VALANDOS:
1 — 7 vl.
susitarus
Ketvirtadieniais visą dieną ir šeštadieniais po pietų uždarvta.

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. Ofiso STagg 2-0706
Namų — Jamaica 6-3834

JOHN DERUHA, M. D.
Odos niežėjimas ir išberimai. Tulžies ligos. Galvos skaudėjimas, nemigas, jausmų komplikacijos, jautrumas, širdies ir skilvio ligos.
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.
128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš viršur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

JOSEPH SAMOSTIE, M. D.
Buvęs Berlyno universiteto klinikų prof. asistentas
Vyrų ir moterų aštrios ir chroniškos ligos.
RENTGENAS - ELEKTROTERPIA
Nuo 10 val. ryto iki 6 v. p.p. Čia pat moterų ligų gydytojas
Priėmimo val. antr., treč. ir penkt. nuo 10 v. r. iki 6:30 v. v.
220 EAST 12th ST., NEW YORK 3, N. Y.
(Tarp 2nd ir 3rd Ave.) Tel. AL 4-4437

Iš nepriklausomybės laikų žinomas Kauno gydytojas CH. FINKELSTEINAS, vidurių ligų (skilvio ir žarnų) specialistas priima ligonius šiose vietose:
CHARLES FINKELSTEIN, M. D. (kalba lietuviškai)
215 West 92nd Street, tik pagal susitarimą iš anksto
New York 25, N. Y. (by appointment) 9—11 val. ryto
Telef. TR 7-7146
445 Walnut Street 1—2 P. M. ir 4—7 P. M.
Yonkers, N. Y. ir pagal susitarimą (by appointment)
Telef. YOnkers 9-1302

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA
JUOZAS GINKUS, VEDĖJAS
TREČIADIENIAIS, NUO 9:30 IKI 10 VAL. VAK.
IŠ WWRL, 5000 kcl.
Telefonas: EVergreen 4-9283
495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS
Kelionės laivais ir lėktuvais, įvairiausios apdraudos, Nuosavybių pirkimo ir pardavimo, Biznio knygų vedimo, Taksų (income tax) paruošimas, Pinigų persiuntimo ir skolinimo, Imigracijos ir pilietybės, Notarinių dokumentų tvirtinimo. Vertimų ir įvairiausiais kitais reikalais.
KNYGYNAS—LAIKRAŠČIAI IR KNYGOS
Visais reikalais jums greitai ir maloniai patarnaus broliai
ALBINAS ir KAZYS TREČIOKAI
315 WALNUT ST. (kamp. Adam St.) NEWARK 5, N. J.
Telefonas MArket 2-4867

Prilaikykime Pinigus Savųjų Tarpe!
REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
X. STRUMSKIS, savininkas
322 Union Avenue,
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089
Vienintelė lietuvių degtinės ir vyno krautuvė, gyvuojanti jau 17 metų.

HERBERT & BLOOMFIELD, Inc.
AUTOMOBILIAI — NAUJI

SUNKVEŽIMIAI (TROKAI) vartoti
FINANSUOJA BANKAS
Autorizuotas
TAISYMAS DALYS
Lietuvis JUOZAS E. ARMAČIAUSKAS,—Sav.
CHARLES H. BLOOMFIELD,—Sav.
116 Hempstead Turnpike, Franklin Square, L. I., N. Y.
Tel. HE 2-3800

MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kuriuje New Yorko krautuvėje. Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!
E. P. MITCHELL CO.
Manufactures of
FINE CLOTHES FOR MEN
1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y.
GL. 5-2346
(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).

KOVA SU GALVOS SKAUSMAIS

(Atkelta iš 6 psl.)

Antpuolis gali trukti mažiau kaip valandą, ar visą dieną, ar net kelias dienas ir savaites. Jis gali pasikartoti du tris kartus į savaitę — arba tik vieną kartą per visą gyvenimą.

Pasitaiko atvejų, kad galva neskauda. Skausmai kitoje kūno vietoje gali pakeisti galvos skausmus. Daug apendicito (aklos žarnos uždegimo) operacijų atliekama dėl šių skausmų.

Daktarai, gydydami duoda ligoniui ergotaminą, jį vieną, kaip gynergeną ir DHE-45 arba kartu su kofeinu, kaip Cafergotą. Šie vaistai turi būti iš anksto duodami.

Neseniai vienoje New Yorko ligoninėje atlikti bandymai parodė, kad Cafergot geriausiai veikia, imant jį per burną. Jis padėjo 86% ligonių, o Gynergen 81%.

Daug sunkiau apsisaugoti nuo migrenos antpuolio. Nepaisant to, kaip jie blogai jaučiasi, migrenoidai yra ypatingai sveiki asmenys.

Pastaruoju metu naudojami hormonai (liaukų medžiagos) kūno cheminei pusiausvyrai atstatyti. San Francisco gyd. C. W. Lippman praneša, kad šių hormonų pagalba jis atsiekė gerų rezultatų. Trūkumas tas, kad šie hormonai turi būti imami visą laiką.

Daugiausia gydytojai ir psichologai bando sumažinti migrena sergančių ligonių nervinį įtempimą. Jie stengiasi išmokyti savo ligonius pažinti tuos reiškinius, kurie būna prieš galvos skausmą, ir kokia yra ligonių laikysena šių įvykių atžvilgiu, taip pat ligoniams patariama vengti tokių aplinkybių, apie kurias jie žino, kad jos priveda prie galvos skausmų. Pagaliau, ligoniai raginami sulėtinti nuolatinį pasisekimų siekimą.

Asmuo, bent iš dalies atlikęs šiuos reikalavimus, prailgins laikotarpį, laisvą nuo galvos skausmų, o, galbūt, ir visiškai nuo jų išsivaduos.

Jautrumas ir perdėti rūpesčiai lydi antros rūšies, dažniausiai pasitaikančius skausmus, galvos raumenų skausmus. Įtampai nesiliaujant, sprando raumenys įsitempia, tada sustirimas ir skausmai pasiekia galvą. Kenčiančiam atrodo, tartum kas spaustų jo galvą.

Greičiausiai, įtempti raumenys spaudžia arterijas, einančias į smegenis arba raumenų susitraukimas sumažina kraujo tiekimą. Šie skausmai gali tęstis be pertraukos dienomis, savaitėmis, mėnesiais, net metais. Jie nėra tokie smarkūs, kaip migrenos. Dažnai, aspirinas arba empirinas juos numalšina. Taip pat padeda šiluma, karšti kompresai ir švelnus masažas. Dėl jų išlinsta nosies plėvelės ir užsikemša įdubimai. Jei tai tęsiasi visą laiką, kaltininko, dažniausiai, reikia ieškoti alergijoje (alergija — kai kurių asmenų per didelis jautrumas tam tikroms medžiagoms, k.a.: bakterijoms, žiedadulkėms, maistui, plaukams, drabužiams arba fizinėms sąlygoms kaip šaltis, karštis, šviesa, kas kitiems asmenims nekenkia).

Kiti galvos skausmai atsiranda dėl įtemptų regėjimo raumenų (optic muscles). Akiniai gali atleisti įtemptus raumenis ir sumažinti skausmus. Glaukoma arba akies obuolio sukietėjimas, dažniausiai pasitaikantis senesnių žmonių tarpe, irgi sukelia galvos skausmus.

Aukštas kraujo spaudimas, drugys, nesveiki dantys, limpamos ligos, votys galvoje, arterijos sienelės pūslės trūkimas, veido neuralgija (aštrūs nervų skausmai) ir galvos sužeidimai, visa tai sukelia atskiriuosius galvos skausmus. Rečiau pasitaiko smegenų votis, kuri, didėdama, išsaukia spaudimą ir skausmus.

Apsisaugoti nuo galvos skausmų ir pabaigti rūpesčius dėl esamųjų, čia duodama keletas gydytojų nurodymų:

Daug ilsėkis ir miegok.

Gerai ir reguliariai (tvarkingai) valgyk.

Kiek sąlygos leidžia, atostogauk ko daugiausia, jei gali, savaitgaliais išvažiuok iš darbovietės.

Būdamas tolerantu kitiems, sumažink kasdieninius susierzinimus.

Būk tolerantas sau pačiam.

Malonu būti tobulu, dar maloniau tobulai jaustis.

S. D.

LIETUVIAI ADVOKATAI

ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue,
Brooklyn 8, N. Y.
AP. 7-7083

KĘSTUTIS W. MICHELSON
111-15 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL 18, N. Y.
VIrginia 7-4111

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th Street,
JACKSON HEIGHTS 73, N
NEwton 9-6620

ALFRED J. WENTZ
225 S. 4th Street,
BROOKLYN, N. Y.
EVergreen 7-8067

A. Andriuškevičius
Laikrodininkas ir Juvelyras
Didelis brangenybių pasirinkimas.
485 Grand St.,
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-2318

MĖSOS URMO PARDAVIMAS
ALBRECHT & KOELBER
197 NORTH 6th ST. BROOKLYN 11, N. Y.
EVergreen 8-6322

Biznio telefonas EVergreen 4-9672 — Vedėjo rezidencijos EVergreen 4-1913
LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS
Puiki salė išnuomojama baliams, banketams, vestuvėms, parėmis ir kitokiems pokyliams.
JUOZAS ZAKARAUSKAS, vedėjas
280 UNION AVE., BROOKLYN, N. Y.

86th ST. CASINO TEATRAS
Tel. REgent 4-0257 BUtterfield 8-0561
LIEPOS 2 IKI LIEPOS 8 D., 1954.
Reserve hat Ruh
Paul Hoerbiger — Lucie Englisch
Spiegel des Lebens
Paula Wessely — Attila Hoerbiger
Nauja savaitės apžvalga

ST. HOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA
V. LUKAS, vedėjas

Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išpildome kuo geriausiai.
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
ŠOKIAI
PENKTADIENIŲ VAKARAIS
BARAS, RESTORANAS,
SALĖ vestuvėms, parengimams, susirinkimams etc.
Vyt. BELECKAS,
savininkas

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties). Ridgewood

WAGNER THEATER
KASDIEN DVI FILMOS VOKIEČIŲ KALBA
PASAULINĖ KRONIKA
Filmos keičiamos penktadieniais visai savaitei
110 WYCKOFF AVE., BROOKLYN, N. Y.
Patogus privažiavimas:
Kasa atidaryta 1 val. kasdien. Tel. HE 3-2613
BMT Subway — Canarsie Linija iki DeKalb Ave Stoties

JOE & RUDY'S BAR and GRILL
NAMŲ GAMYBOS MAISTAS
MŪSŲ SPECIALYBĖ
150 N. 4th St., Brooklyn 11, N. Y. (Bedford Ave. kampas)
EVergreen 4-8325

Tel. EVergreen 6-5181
KARL EHMER — PORK STORES
Geros rūšies įvairios mėsos, paukštiena, dešros, kumpiai ir kiti maisto produktai šiose krautuvėse:
68-38 Myrtle Avenue, Glendale, N. Y.
68-38 Forest Avenue, Ridgewood, N. Y.
136-59 Roosevelt Avenue, Flushing, N. Y.
60-04 Woodside Aenue, Woodside, N. Y.
185-24 Horace Harding Bld. Fresh Meadows, Flushing
219 Jamaica Avenue Queens Village, N. Y.
176 Rockaway Avenue Valley Stream, N. Y.
4380 White Plains Road Bronx, N. Y.
19 West Post Road White Plains, N. Y.
MAIN STORE
6202-10 MYRTLE AVE. GLENDALE 27, N. Y.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, Direktorius — ALB. BALTRŪNAS-BALTON, Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

SHALINS FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. — J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

MARCY FUNERAL HOME, Inc.
AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
(KOPLYČIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)
EVergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME
635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY
Telephone LInden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Eastate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEwton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams.

Namai pardavimui

NAMŲ SAVININKAMS: Turime šimtus nuomininkų, kuriems greitai reikia buto Brooklyne arba Queens County. Mes galime jūsų butą išnuomoti tokiam nuomininkui, kuris jums patinka. Butas gali būti su arba be centralinio šildymo. Patys nuomininkai išdekoruos visą butą. Už visą šį patarnavimą savininkui nereikia nieko mokėti. Jeigu turite arba netrukus turėsite tuščią butą, tuojau skambinkite mums telefonu: VIrginia 9-0842.

APDRAUDA - INSURANCE
Mūsų apdraudos ekspertai tinkamai sutvarko ir parūpina visokią apdraudą namams, bizniams, automobiliams, baldams ir Life insurance. Bet kurios apdraudos reikalu, prašome kreiptis mūsų įstaigon.
ORMAN & MICHELSON
111-15 Jamaica Avenue
Richmond Hill, N. Y.
VIrginia 9-0842
arba VIrginia 7-4111
Valandos: Kasdien iki 8 val.

GERIAUSIS
INSURANCE
IR
REAL ESTATE
Patarnavimas per
ORMAN & MICHELSON
111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.
Telefonai
VIrginia 9-0842 ir
VIrginia 7-4111

NERVINĖ

Alexander's Nervinė, kuri turėtų vejkti nuo nervų ligų, yra mišinys stiprių ir brangiausių šaknų, žiedų, žievių ir žolių, ir tas mišinys padeda nuo visokių nervų suirimų, galvos skaudėjimų, kvaišimų, isterijos, rūpesčio, susikrimtimo, bemiegės, karščiavimų, išgąsčio, persidirbimo ir kitų nervinių negalavimų. Gerdamas tą mišinį gauni maistą nervams šios gyduolės kainuoja 5.00 svaras. Už $2.00 prisiunčiame 5 uncijas. Į Kanadą $2.25.
ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

POLAKAS GARANTUOJA, kad galima mokėti brangiau, bet negalima suruošti geresnių laidotuvių
$250 ąžuolinis karstas
Laidotuvių kaina nėra problema, nes mes turime didelį pasirinkimą karstų.
Audeklu dengtas nuo -95
Ąžuolinis nuo $250
Mahagoni med. nuo $495
Metaliniai nuo $385
Nemokamai koplyčia
Antanas Polakas
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
151 METROPOLITAN AVE.,
Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-8479

LITHUANIAN AMERICAN AUTO SCHOOL
Užsirašykite į auto mechanikų ir šoferių mokyklą
GR. 7-8951

Padėsime jums egzaminuose išrūpinti vairuotojų leidimą. Mūsų mokiniai išmokę gauna diplomus. Padedame gauti darbą. Pamokos dienomis, vakarais ir sekmadieniais. Instruktoriai patyrę savo srities žinovai. Mokykla veikia nuo 1916 m.
L. TIKNEVIČIUS, Direktorius
Metropolitan Auto School
155 2nd AVENUE
Tarp 9-10 gatvių, New York City

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR
Kazys ir Alvina Buividai
Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai
DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI
Vakarais muzika prie baro.
80 ST. MARKS PLACE NEW YORK, N. Y.
(8-th St. ir 1st Avenue) GRamercy 7-9765

Telefonas: EVergreen 4-8934
PARAMOUNT BAR & GRILL
STANLEY MISIUNAS IR SŪNUS EDWARDAS MISIUNAS
SAVININKAI
Lietuviška Užeiga, kur visi myli užeiti.
Pavieniai ir su šeimom, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti
Importuoti konjakai — Užkandžiai — Televizija — Muzika — Sportas
502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Telefonas: EVergreen 7-7411
LIŠAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA
KLEEN KOL COAL CO.
Anglys, Coke ir Aliejus
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Gyvenamoji vieta:
65-43 Grand Ave., TWining 4-8087 Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS
SALĖ ŠEIMYNINĖMS PRAMOGOMS
158 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9737

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV. 7-2043

M. and Z AUTO COLLISSION WORKS
I. MALDUTIS ir Z. ZALIAUSKAS
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)
Tel. EV 8-9794
Lietuvių specialistų auto taisymo dirbtuvė
937 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

PIRKDAMI BALDUS DIRBTUVĖJE JŪS SUTAUPYSITE 50 NUOŠIMČIŲ
(Parodę šį skelbimą)
Mes kviečiame aplankyti mūsų minkštų baldų dirbtuvės parodą ir pasinaudoti šia proga.
Mes gaminame baldus pagal užsakymą ir individualų skonį, duodami penkių metų garantiją.
Niekur nerasite gražesnių, tvirtesnių ir geresnių baldų, kaip mūsų keturių aukštų dirbtuvėje.
Mūsų gamybos baldai lietuviams yra žinomi nuo 1928 metų. Dabar mes same pasiruošę patarnauti ir naujakuriams...
ATLANTIC UPHOLSTERY CORP.
(Prieš Williamsburg Savings Banką)
174 BROADWAY (Driggs Ave.) BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1954

JULIUS' RESTAURANT
JULIUS DAUGMAUDIS,
Savininkas
ĮVAIRŪS GĖRIMAI, PIRMOS RŪŠIES MAISTAS
273 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.
EVergreen 4-9533.

Tel. VIrginia 9-3112
PARK-FLORIST
Matthew Mažeika
Gėlės pristatomos į bet kurią pasaulio vietą.
8015 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro)

NORITE GEROS — MENIŠKOS
FOTOGRAFIJOS:
PORTRETO,
ŠEIMOS,
VAIKŲ,
įvairių progų nuotraukų?
Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAŽELIS,
baigęs New York Institute of Photography,
422 MENAHAN STREET, BROOKLYN, N. Y.
skambinti tel. HY 7-4677

New Yorkas ir Apylinkė

Pas mus

Dr. B. K. Vencius, žinomas vietos dantų gydytojas, neseniai tapo tarptautinės gydytojų anestetikų draugijos nariu ir ta proga gavo diplomą.

Kotrinai Zoriandienei, vietos siuvėjų kontraktoriaus žmonai, jos gimtadienio proga buvo suruošta staigmena, kurioje dalyvavo apie 150 asmenų.

Algimantas Ošlapas birželio 26 d. susituokė su Elvyra Apanavičiūte Clevelande. Jaunoji baigusi kolegiją, o jaunasis, neseniai grįžęs iš karuomenės, studijuoja inžineriją.

Valerijus Sruoga, keramikos įmonės direktorius Buenos Aires, Argentinoje, lankėsi Vienybės įstaigoje.

Aldona Šlepetytė buvo surengusi savo baleto studijos mokinių vakarą, kuris įvyko birželio 18 d. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne.

V. Kazlauskienė lankėsi Bostone, kur ji kartu su broliu viešėjo pas savo gimines, A. Ivą, dr. Jakimavičių ir kt.

Juozas Garšva, United Industrial Banko viceprezidentas, yra vienintelis gyvas šio banko steigėjų. Plačiau apie tai — kitame numeryje.

Juozas Laučka, Amerikos Balso lietuvių skyriaus vedėjas Miunchene, Vokietijoje, su žmona ir sūnum parvyksta atostogų į Ameriką. Jį pavaduoti, išvyko dr. P. Padalis.

Inž. A. Rudis, chicagietis, paaukojo 50 dolerių knygai "Skautybė berniukams" išleisti. Po 10 dolerių aukojo ir kiti chicagiečiai: J. Lieponis ir gydytojai Budriai.

J. J. Bačiūnas, Tabor Farm vasarvietės savininkas, kaip Benton Harbor laikraštis, The New-Palladium, savo vedamajame straipsnyje rašo, yra pareiškęs, jog Michigan valstybė nepakankamai reklamuojanti savo turizmo biznį.

Inž. Jonas Baltus dėkoja Narvydams, Krulikams, Karveliams, Vištautams ir kitiems savo draugams, kurie Joninių proga jį pasveikino ir apdovanojo.

A. Dimas, Vienybės bendradarbis, vietos šeštadieninės lituanistikos mokyklos mokytojas, išvyko į Kanadą atostogų.

Kl. Vilkevičius, buvęs brooklynietis, atvyko iš Chicagos aplankyti savo senų draugų ir pažįstamų Brooklyne.

V. Zubavičienė, vietos advokato S. Zubavičiaus žmona, namie įvykusioje nelaimėje sužeidė ranką.

Dr. H. Lukaševičius, išgyvenęs gana sunkią operaciją, iš lėto sveiksta, bet, gydytojų patariamas, turės bent mėnesį ilsėtis.

•

STUDENTŲ IŠKYLA

Liepos 17 d. Nepriklausomų Studentų Sąjūdis rengia iškylą į Devenių ūkį, prie Watertown, Conn.

Iškylos programoje numatyta pasikaita, šokiai ir žaidimai. Vakare, prie laužo, programą atliks įvairių vietovių jaunimo organizacijų vienetai.

Laukiama, kad iškyloje šalia New Yorko dalyvaus ir Bostono, Hartfordo, Worcesterio bei kitų vietovių lietuviškas jaunimas.

PARDUODAMAS 5 kambarių namas. Vanduo, elektra, gazas. Babylon, L. I., arti Belmont State Lake parko. Pusantro akro žemės. Miškas. Kreiptis nuo 7 iki 10 val. vak. šiuo adresu: Philip Mitchell: 6610 Grand Ave., Apt. 6D, Maspeth, N. Y.

ŽELDOS ŠIMĖNAITĖS VESTUVĖS

Praeitą sekmadienį, birželio 27 d. Jono ir Paulinos Šimėnų dukrė Zelda susituokė su lt. Theodore H. Black, neseniai baigusiu Jungtinių Valstybių Laivyno Akademiją Anapolyje. Nuotaka, kartu su savo dvynuke sesute Rita, neseniai baigė Carmelle Universitetą. Santuokos įvyko Immaculate Heart of Mary bažnyčioje, Scarsdale, N. Y., kur gyvena jaunosios tėvai. Vestuvių puota buvo Gramaton viešbutyje, Bronxville, N. Y.

Vyriausiu pabroliu — lt. Wm. Black, jaunikio brolis.

Vyriausia pamerge buvo Rita Šimėnaitė, jaunosios sesuo. Vestuvių pulką sudarė jaunųjų draugai — baltomis uniformomis apsirengę jūrų leitenantai ir merginos melsvose suknelėse. Tai darė ypatingai gražų įspūdį. Ypač buvo gražus vaizdas jaunavedžiams išeinant iš bažnyčios, kur prie durų stovėjo uniformuoti, kardus sukryžiavę, karininkai. Dalyvavusieji šiose ceremonijose kalbėjo, kad tokių gražių vestuvių jie dar nebuvo matę.

Viešbutyje susirinkę svečiai pirmiausia buvo priimti su kokteiliu ir lengvais užkandžiais. Vėliau, didžiojoje salėje, Juozo Tamo orkestrui grojant, prasidėjo vestuvių puota, kuri, tiek savo patiekalais, tiek bendra savo nuotaika, taip pat buvo labai jauki. Tiek bažnyčioje, tiek vėliau puotoje, dalyvavę lietuviai ir kitataučiai. Bet galima sakyti, vestuvių puota vyko lietuviškame ženkle. Kitataučiai, kartu su lietuviais, šoko klumpakojį, suktinį ir norių mėgo...

Vestuvėse dalyvavo visi artimiausi Šimėnų šeimos draugai, lietuviai ir kitataučiai.

Po puotos jaunavedžiai išvyko į Floridą, kur jaunikis leitenantas Theodore H. Black, turi tarnybinį paskyrimą.

TRĖMIMŲ MINĖJIMAS NEWARKE

Birželio 20 d. Newarko lietuvių bendruomenė minėjo baisiojo birželio bolševikų trėmimus 1941 metais.

Jau pamokslo metu pamaldose kun. Petras Totoraitis vaizdžiai nušvietė tragedijos baisumą. Po pamaldų parapijos salėje minėjimą atidarė Vl. Dilis. Minėjimą vedė Izidorius Jatulis. Tylos minute buvo pagerbti visi žuvę bolševikų teroro kankiniai. Pirmasis kalbėtojas Pranas Puronas baisiojo trėmimo liūdininkas tarė, kad nei akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, nei į žmogaus širdį neįėjo, kokius baisumus bolševikai prirengė savo aukoms. Nėra žodžių tam baisumui apsakyti. Jis matė kaip trokštančius ir ne savo balsais pagalbos šaukiančius užkaltame vagone žmones norėjo pagirdyti viena senutė, deja, vagono nepasiekė, nes jos krūtinę pervėrė mongolo durtuvas. O pajudėjus traukiniui į siaubingąją mirtį, kankiniai užtraukė tą pačią giesmę — Marija, Marija. Tas dėjosi ne tik tame viename Rokiškyje, bet visoje Lietuvoje.

Labai vaizdžiai tą baisųjį terorą nušvietė savo kalboje kun. Tomas Žiūraitis. Jau vien to pakanka pateisinti Lietuvos didvyriškumui, kad net keturių ar penkių metų kūdikiai didvyriškai pasirenka mieliau mirtį, o ne išdavystę. Kantrybė, darbas, vieninga kova ir malda tikrai atstatys laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

Meninę programos dalį išpildė eilėmis: Audronė Butvydaitė ir Viktoras Jokubaitis. Melodeklamavo Mėlynytė ir jai akomponavo Savickaitė. Solo pora dainelių visai vykusiai sudainavo Liudvikas Stukas, jam akompanavo Juozas Stankūnas. Pastarajam vadovaujant, Newarko parapijos choras sudainavo keletą dainų. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

J. Prapuolenis

•

SLA ATSIĖMĖ BUVUSĮ VIENYBĖS NAMĄ

Prieš keletą metų kitataučiai buvo nupirkę buvusį Vienybės namą, 193 Grand St. Bet šiomis dienomis SLA Pild. Taryba, už nesilaikymą sutarties, nemokėjimą mėnesinių ratų, tą namą atsiėmė ir jį pavedė tvarkyti ten pat turinčiam ofisą B. J. Schegaus. Kadangi namo apačia įrengta saliūno bizniui su sale pramogoms, lietuviams, pavieniams asmenims, ar grupei, yra gera proga tai perimti. Tuo labiau, kad visa tai galima gauti su degtinės laisniais ir reikalingu inventoriumi. Tuo reikalu patartina kreiptis į SLA atstovą B. J. Schegaus, 195 Grand St., Brooklyne. Telefonas: EV 7-1241.

APYGARDOS STALO TENISO TURNYRAS

Birželio 12 d. Brooklyne įvyko Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komiteto — Rytų Apygardos suorganizuotas Apygardos stalo teniso turnyras. Turnyre buvo žaidžiama vyrų ir jaunių grupėse, dviejų minusų sistema. Dalyvavo 14 (1 moteris). Be New Yorko sportininkų, buvo atstovaujami stalo tenisininkai iš Philadelphijos (2), Bostono (1), Hartfordo (1), Waterbury (1), New Jersey (2).

Vyrų vieneto nugalėtojas Algirdas Daukša (LAK) laimėjo visas rungtynes. Finalo pasekmė prieš Kazlauską Kazį (Phil.) — 16:21, 21:9, 21:19.

Jaunių vieneto laimėtojas — Jasiulevičius Jonas, finale įveikęs Levecką Romą — 19: 21, 21:12, 21:13. Pirmasis iš Waterbury, antrasis — iš Bostono.

Vyrų dvejeto varžybose dalyvavo 6 tenisininkų poros. Finale Kazlauskas — Bakuckas (Abu Phila.) nesunkiai įveikė Banelį Vytautą — Butkų Povilą (abu N. Y.) pasekme 21:17, 21:17.

Turnyro nugalėtojams LFASK Rytų Apygardos vadovas A. Vakselis įteikė gražias dovanas.

Varžybas gerai pravedė Apygardos stalo teniso vadovas Br. Garunkštis.

•

Stasys Jakštas, buvęs Lietuvos Švietimo Ministerijos pareigūnas (pradžios mokslo departamento direktorius) praeitą trečiadienį iš Juozo Ginkaus radijo kalbėjo apie tautinį vaikų auklėjimą.

•

K. V. Banaitis, kaip teko patirti, jau yra parašęs daugiau kaip pusę lietuviškos operos, vardu Kastytis ir Jūratė.

ELIZABETHO LIETUVIAI RENGIASI IŠKILMĖMS

Birželio 21 d. Jurgis Budris išrinktas specialaus Elizabetho Lietuvių Laisvės svetainės komiteto pirmininku. Mat, spalio 2 d. šioje salėje rengiama iškilminga vakarienė, kurios metu bus sudeginti svetainės paskolos dokumentai. Kitais žodžiais, svetainė nebebus skolos.

Į komitetą išrinkti William Senkus — sekretorium ir propagandistu, o Boleslovas Mackevičius — iždininku. Be to, pirmininkas J. Budris paskyrė į komitetą dar ir šiuos asmenis: D. Petručionį, Joną Oskutį, Arthur Potts, Eleonorą Zemeckienę, Oną Pilus ir Jievą Vaiculevičienę.

Pažymėtina, kad Jurgis Budris 1924 m. buvo išrinktas pirmuoju Lietuvių Laisvės svetainės prezidentu, gi B. Mackevičius ėjo direktoriaus pareigas be pertraukos ištisus 30 metų.

Lietuvių Laisvės svetainė, 269 Second St., Elizabeth, N. J., pirmą kartą buvo atidaryta 1924 m. spalio mėnesį.

Wm. Senkus

•

MIRĖ

Agnes Pilkauskienė, 61 metų amžiaus, 393 Hewes St., Broklyne, mirė birželio 26 d. Laidojama liepos 1 d. Liko sūnus Jonas, duktė Alicė Rudaitienė ir keletas anūkų.

Aleksandra Kazlauskienė, 75 m. amžiaus, 64 Hudson Ave., Brooklyne, mirė birželio 27 d. Laidojama birželio 30 d. Liko sūnus ir marti.

Aleksandras Narus, 65 metų amžiaus, 137 20th St., Brooklyne, mirė birželio 28 d. Laidojamas birželio 30 d. Liko žmona ir penki vaikai.

Šį šeštadienį laidojamas Kazio ir Adelės Marmų 10 mėnesių sūnelis, miręs praeitą sekmadienį.

Laidotuvių apeigomis rūpinasi J. Garšva.

Val Petersón, Federal Civil Defense administratorius, pareiškė, kad atominio karo atveju su Sovietų Sąjunga, JAV gali netekti 18 milijonų žmonių.

PABALTIEČIŲ KREPŠINIO TURYRAS

Įvyksta liepos 3 d. 4 val. pp. Eastern District YMCA salėje (Marcy Ave. traukinio stotis). Turnyre dalyvaus Lietuvių Atletų Klubo, Latvių Krepšinio Klubo ir Estų Atletų Klubo komandos. Įėjimo bilietai gaunami tų klubų būstinėse (LAK — 168 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.).

4 val. lietuviai prieš latvius. 5,30 latviai prieš estus. 7 val. lietuviai prieš estus. Bus dovanų įteikimas. Pas lietuvius žais ir žinomas krepšininkas Vytautas Grybauskas.

Miško — lauko bėgime (VI. 13 d.) pirmąją vietą laimėjo Algirdas Jankauskas.

Lietuvių Atletų Klubo šachmatininkai užbaigė tarpklubines pirmenybes (B klasėje) laimėdami 3 vietą. Juos pralenkė tik Marshall ir Manhattan Chess Cl.

Gautomis žiniomis iš FASK Rytų Apygardos, ribose veikiantieji sporto klubai ir pavieniai športininkai smarkiai ruošiasi 4-sioms Lietuvių Sportinėms Varžyboms, kurios įvyks Toronte rugsėjo 4, 5 ir 6 d.d.

Lietuvių Sporto Klubas sutiko dalyvauti Čekų Taurės turnyre.

Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komiteto Rytų Apygardos vadovybė reiškia nuoširdžią padėką už dovanas ir piniginę paramą prizams pirkti šioms organizacijoms ir asmenims:

Šviesos Sambūriui New Yorke už vertingą paveikslą,

Tėvams Pranciškonams Brooklyne už knygas ir meniškį albumą,

Lietuvių Sąjungai Ramovei New Yorke už 10 dol. auką,

Lietuvių Atletų Klubui už 5 dol. auką,

Juozui Ginkui už 5 dol. auką.

Angelų Karalienės Parapijos klebonui už leidimą pasinaudoti sale.

LASK Rytų Apygardos K-tas

STONY BROOK LODGE

Pr. Lapienės vasarvietė

SIŪLO KAMBARIUS ATOSTOGOMS, O SALĘ ir PARKĄ VASAROS POBUVIAMS.

Kainos visiems prieinamos.

SUSISIEKIMAS: automobiliais iš New Yorko 25 A keliu arba traukiniu iš Jamaica stoties į Stony Brook. Iš CONNECTICUT: iš Bridgeporto laivu persikelti į Port Jefferson. Stotyje ir uoste patelefonavus patinka vasarvietės mašinos.

ADRESAS:

Stony Brook Lodge, Stony Brook, Long Island, N. Y.

Telefonas: Stony Brook 7-0586. Vedėja Pr. Lapienė.

VISAME NEW YORKE NERASITE GRAŽESNIŲ IR PATOGESNIŲ SALIŲ, KAIP

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte — koncertą, vestuves, šokius, ar prakalbas — Grand Paradise gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.

Reikalų Vedėjas

A. WEINSTEIN

320 GRAND ST. BROOKLYN 11, N.Y.

EVergreen 7-1123

Linkėjimai, Pagarba ir Dėkingumas

JUOZUI GARŠVAI

Pirmajam Šėrininkui, Direktoriui ir Dabartiniam Viceprezidentui,

MŪSŲ BANKUI MININT SIDABRINĘ SAVO 25 METŲ SUKAKTĮ.

UNITED INDUSTRIAL BANK

217 South Fourth Street, Brooklyn 11, New York